

Opinnäytetyö

Kansainvälisen nuorisotyön virtuaaliset mahdollisuudet

Johanna Kilponen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma
(210 op)

03/2021

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Tekijät: Johanna Kilponen
Opinnäytetyön nimi: Kansainvälisen nuorisotyön virtuaaliset mahdollisuudet
Sivumäärä: 43 ja 6 liitesivua
Työn ohjaaja(t): Anu Utter ja Maarit Honkonen-Seppälä
Työn tilaaja(t): Nuorisokeskus Vasatokka

Opinnäytetyön tarve kumpusi keväällä 2020 alkaneen koronapandemian tuomista muutoksista kansainvälisen nuorisotyön kentälle. Kansainväliset hankkeet ja vaihtojaksot ovat pandemian vuoksi viivästyneet, keskeytyneet ja peruuntuneet matkustamis- ja liikkumisrajoitusten takia. Digitaalisuuden merkitys nuorisotyössä on korostunut pandemia-aikana ja yhä kasvavassa määrin se tulee olemaan osa kansainvälisen nuorisotyön toimintoja. Opinnäytetyön tutkimuksen alkuvaiheen kanssa samoihin aikoihin syksyllä 2020 linjasi EU:n komissio, että kansainvälisiä liikkuvuushankkeita oli mahdollista aloittaa virtuaalisesti, jos aloittaminen ei poikkeusolojen vuoksi ollut paikan päällä mahdollista.

Aiheeltaan ajankohtaisen opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten kansainvälistä työtä voi toteuttaa virtuaalisesti, sekä löytää sellaisia toimintamalleja, joita voi kehittää ja hyödyntää opinnäytetyön tilaajan nuorisokeskus Vasatokaan käyttöön.

Tutkimusmenetelmänä toimi benchmarkkaus, joka toteutui osittain ryhmätyönä. Se sisältää dokumenttianalyysin, webropol-kyselyn sekä teemahaastattelut. Benchmarkkauksen kohteita olivat Suomen muut nuorisokeskukset ja Partio, sillä niiden tekemä kansainvälinen nuorisotyö on vastaavanlaista, jota nuorisokeskus Vasatokassa tehdään.

Tutkimuksen myötä kävi ilmi, kuinka koronapandemia on vaikuttanut kansainväliseen nuorisotyöhön benchmarktavissa kohteissa ja kuinka työtä on mukautettu. Tuloksena löytyi erilaisia keinoja toteuttaa kansainvälistä nuorisotyötä virtuaalisesti, tapoja toteuttaa kansainvälisyyttä poikkeusajana sekä tapoja lisätä digitaalisuutta kansainväliseen nuorisotyöhön. Tulosten perusteella on esitetty kehitysehdotuksia, joita nuorisokeskus Vasatokassa voi hyödyntää. Kehittämissuhteita voivat hyödyntää myös muut kansainvälistä nuorisotyötä tekevät tahot ja nuorisotoimijat, jotka haluavat lisätä kansainvälisyyttä toimintaansa.

Asiasanat: kansainvälinen nuorisotyö, nuorisokeskus, virtuaalisuus, benchmarking

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
The Degree Programme in Civic Activities and Youth Work

Author: Johanna Kilponen
Title: Virtual Possibilities of International Youth Work
Number of Pages: 43 and 6 attachment pages
Supervisor(s): Anu Utter & Maarit Honkonen-Seppälä
Subscriber(s): Youth Center Vasatokka

The need for the thesis arose from the changes that the corona pandemic brought to the field of international youth work since spring 2020. International projects and exchange periods have been delayed, suspended, and canceled due to travel and mobility restrictions. The importance of digital youth work has been emphasized during the pandemic and will increasingly be part of the activities of international youth work. At the same time as the beginning phase of the thesis research, in autumn 2020, the EU Commission stated that it was possible to start international mobility projects virtually if the starting was not possible in the destination country due to exceptional circumstances.

The current thesis aimed to find out how international work can be carried out virtually and to find such operating models that can be developed and make use for Youth Center Vasatokka, which is the subscriber of the thesis.

The research method was benchmarking, which was partly implemented as group work. It includes document analysis, a Webropol survey, and thematic interviews. The targets of the benchmarking were other youth centers in Finland and the Scout, as the international youth work they implement, is comparable to international youth work carried out by Youth Center Vasatokka.

The research revealed how the corona pandemic has affected international youth work in benchmarked targets and how the work has been adapted. As a result, various ways were found to implement international youth work virtually, ways to implement internationality in during pandemic, and ways to add digitality to international youth work. Based on the results, development proposals have been presented that can be utilized in Youth Center in Vasatokka. Development proposals can also be utilized by other organizations involved in international youth work and youth workers who want to increase internationality in their activities.

Keywords: international youth work, youth center, virtuality, benchmarking

---

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

SISÄLLYS	4
1 JOHDANTO	6
1 OPINNÄYTETYÖN TARVE JA TAVOITE.....	8
2 OPINNÄYTETYÖN TILAAJA JA NUORISOKESKUSTOIMINTA.....	9
2.1 Nuorisokeskukset	9
2.2 Nuorisokeskus Vasatokka.....	11
3 KANSAINVÄLINEN NUORISOTYÖ NUORISOKESKUKSISSA	12
3.1 Erasmus+	13
3.2 Euroopan solidaarisuusjoukot	14
3.3 Kv-klubi toiminta.....	15
4 DIGITALISAATIO NUORISOTYÖSSÄ	16
5 TUTKIMUSMENETELMÄ	17
5.1 Benchmarkkaus	17
5.2 Benchmarkkauksen toimijat	17
5.3 Dokumenttianalyysi.....	18
5.4 Kysely	19
5.5 Haastattelu.....	19
6 TULOKSET	20
6.1 Pandemian tuomat muutokset työhön.....	21
6.2 Työn kehittäminen.....	22
6.3 Virtuaalisuus kansainvälisessä työssä.....	22
6.4 Virtuaalisuuden mahdollisuudet ja puutteet	25
6.5 Kotikansainvälisyys	27
6.6 Kouluttautuminen ja huomioitavaa	28
6.7 Kestävä kehitys	29
6.8 Tulosten yhteenveto.....	30
7 TULOSTEN LUOTETTAVUUS	30
8 KEHITTÄMISEHDOTUKSET	31
8.1 Nuorten sisällöntuoton lisääminen osana toimintaa ja kansainvälisen työn markkinointia	31

8.2	Virtuaalisuus osana toimintaa.....	33
8.3	Koulutus.....	34
8.4	Kotikansainvälisyyden lisääminen	35
8.5	Kehitysehdotusten hyödyntäminen Vasatokassa	36
9	OPINNÄYTETYÖPROSESSI JA POHDINTA	36
	LÄHTEET	39
	LIITTEET	44
	Liite 1 Kansainvälinen nuorisotyö -kysely	44

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aihe muotoutui Vasatokan kansainvälisen nuorisotyön ohjaajan Mirva Tastulan kanssa käydyn keskustelun pohjalta koskien koronapandemian aiheuttamia muutoksia kansainvälisen nuorisotyön toimintoihin, sekä muuhun nuorisotyöhön. Toimin vuonna 2021 itse Vasatokassa Tastulan sijaisena kansainvälisen nuorisotyön parissa, joten opinnäytetyö palvelee myös itseäni työn toteuttamisessa ja kehittämisessä.

Opinnäytetyössä termi virtuaalisuus valikoitui kuvaamaan verkkopohjaista, virtuaalista ja digitaalisesti tapahtuvaa toimintaa, sillä se oli työn tekohetkellä laajasti käytössä kansainvälistä nuorisotyötä käsittelevissä asiayhteyksissä ja ohjeistuksissa. Pandemialla opinnäytetyössä sen sijaan viitataan yli maanosien merkittävästi levinneeseen Covid19-viruksen aiheuttamaan tautiepidemiaan, johon on sairastunut suuri määrä väestöstä (Duodecim terveyskirjasto 2021).

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten kansainvälistä nuorisotyötä voi toteuttaa virtuaalisesti, sekä löytää sellaisia toimintamalleja, joita voi kehittää ja hyödyntää opinnäytetyön tilaajan, nuorisokeskus Vasatokan käyttöön. Vastausta tähän hain hyödyntäen tutkimusmenetelmänä benchmarkkausta, joka sisältää dokumenttianalyysin, webropol-kyselyn sekä temahaastattelut.

Kansainvälisen nuorisotyön kautta nuoret oppivat tärkeitä tulevaisuuden työelämän taitoja ja kasvavat suvaitsevaisiksi maailmankansalaisiksi, joilla on edellytykset tulla toimeen ja tehdä yhteistyötä eri maista ja kulttuureista tulevien ihmisten kanssa. Kulttuurienvälinen ymmärrys ja suvaitsevaisuus on tärkeää etenkin globaalin pandemian aikana, jolloin useat maat sulkeutuivat itseensä hetkellä, kun kansainvälistä yhteistyötä tarvitaan. Luottamuksen ja solidaarisuuden puute luo jännitteitä ja koettelee maiden välisiä suhteita. (Hietaniemi & Poussa 2020.)

Opetushallituksen kansainvälistymispalveluille suunnatun kyselyn (2020) mukaan koronapandemia on kirkastanut sitä tärkeää seikkaa, että kansainvälisessä työssä maisemien vaihdon sijaan vielä tärkeämpää on ajatusten vaihto. Kansainvälinen nuorisotyö kehittyy ja koronapandemian aikana sitä on mukautettu nopeasti ja monet kansainväliset hankkeet sisältävät jo virtuaalisia toimintamuotoja. (Kurki 2020.) Digitaal-

lisuus ja toimintojen virtuaalisuus ovat muutoinkin korostuneet ja lisääntyneet nuorisotyössä viime aikoina ja nuorisotyöhön digitaalisuus on tullut todennäköisesti jäädäkseen (Miettinen 2020; Opetushallitus 2020b).

1 OPINNÄYTETYÖN TARVE JA TAVOITE

Tarve tälle opinnäytetyölle kumpuaa koronapandemian aiheuttamasta maailmantilanteesta. Keväällä 2020 korona aiheutti joidenkin kuntien nuorisopalveluiden sulkemisen, kun taas toisissa kunnissa panostettiin jalkautuvan nuorisotyön lisäämiseen. Iso osa nuorisopalveluista siirtyi verkkoon ja digitalisoitui nopealla tahdilla (Miettinen 2020). Koronan vaikutukset näkyvät kansainvälisen nuorisotyön kentällä, muun muassa hankkeiden viivästymisenä sekä vaihtojen keskeytymisenä tai peruuntumisena matkustus- ja liikkumisrajoitusten vuoksi (Opetushallitus 2020a). EU-komissio on linjannut, että syksyn 2020 kansainvälisiä liikkuvuushankkeita on ollut mahdollista käynnistää virtuaalisesti, mikäli liikkuvuuksien aloittaminen ei poikkeusolojen takia ole paikan päällä kohdemaassa mahdollista (Opetushallitus 2020c). Opinnäytetyön aihe, kansainvälisen nuorisotyön virtuaaliset mahdollisuudet, on siis hyvin ajankohdainen. Tavoitteena opinnäytetyöllä oli selvittää, kuinka kansainvälistä nuorisotyötä voi toteuttaa pandemia-aikana ja millaisia virtuaalisia mahdollisuuksia kansainvälisessä nuorisotyössä on ja ovatko kansainvälisen nuorisotyön ammattilaiset hyödyntäneet virtuaalisuutta. Tutkimuksen lähtökohta oli löytää sellaisia hyviä käytäntöjä ja toimintatapoja, joita on mahdollista soveltaa ja kehittää nuorisokeskus Vasatoka kansainvälisen nuorisotyön tarpeisiin.

Opetushallituksen kansainvälistymispalveluille suunnatun kyselyn (2020) mukaan matkustamisen kautta erilaisten paikkojen ja kulttuurien näkemistä pidettiin nuorille kasvattavana ja merkityksellisenä kokemuksena (Kurki 2020), eikä opinnäytetyön ajatus ja tarkoitus olekaan virtualisoida kansainvälistä toimintaa täysin. Kyselyssä isoksi teemaksi olivat nousseet ilmasto- ja ympäristökysymykset ja hankkeiden toteutuksessa niiden huomiointi (Kurki 2020). Nostan siten koronatilanteen lisäksi esille ilmastönäkökulman, sillä ilmastonmuutos on todennäköisesti tulevaisuudessa matkustamista hillitsevä tekijä. Myös sen vuoksi on tärkeää kehittää ja kartoittaa virtuaalista kansainvälistä toimintaa, jota voi toteuttaa fyysisen liikkuvuuden ohella. Lasten ja nuorten huoli ilmastomuutoksesta ja siihen sopeutumisesta on kasvanut tuoreimman Lasten ja nuorten säätiön tekemän tutkimuksen (2020) mukaan (Hietaniemi & Poussa 2020). Kansainvälisessä työssä tämä näkyy siinä, että esimerkiksi nuorisovaihtohake-

muksissa luonto on näkynyt viime aikoina suosituimpana teemana, sillä ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu ja oma luontosuhde koskettavat nuoria ympäri Euroopan (Valve 2020b).

Uusissa EU:n kansainvälisissä nuoriso-ohjelmissä entistä näkyvämmissä rooleissa ovat muun muassa ekologisuus, vihreät teemat ja digitaalisuus. Nuoriso-ohjelmat ovat vielä valmistelussa, mutta opinnäytetyö osuu teemoiltaan hyvin yhteen tulevien ohjelmien kanssa. Hankkeiden tekemisessä ja toteuttamisessa tulee olemaan tärkeää miettiä toiminnan vastuullista toteuttamista ympäristön, terveyden ja talouden kannalta. (Kurki 2020.)

2 OPINNÄYTETYÖN TILAAJA JA NUORISOKESKUSTOIMINTA

Esittelen tässä kappaleessa tarkemmin nuorisokeskustoimintaa, nuorisokeskusten tekemää kansainvälistä nuorisotyötä sekä opinnäytetyön tilaajan, nuorisokeskus Vasatoka.

2.1 Nuorisokeskukset

Suomessa on yhdeksän valtakunnallista itsenäisesti toimivaa nuorisokeskusta, joita opetus- ja kulttuuriministeriö tukee. Keskusten toimintaa koordinoi Suomen nuorisokeskusyhdistys ry, SNK ry ja toimintaa ohjaa nuorisolaki 1285/2016. Nuorisokeskukset sijaitsevat eri puolilla Suomea luonnonkauniissa paikoissa ja jokaisessa keskuksessa on omat erityispiirteensä ja miljöönsä. (SNK ry 2020a.)

Suomen nuorisokeskukset:

- Vasatokka, Inari
- Pikku-Syöte, Pudasjärvi
- Oivanki, Kuusamo
- Villa Elba, Kokkola
- Hyvärilä, Nurmes
- Metsäkartano, Rautavaara
- Piispala, Kannonkoski
- Marttinen, Virrat
- Anjala, Kouvola.

(kuva: Suomen nuorisokeskukset, SNK ry 2020a)

Keskusten nuorisolakiin pohjautuvia suuren linjan tavoitteita on edistää nuorten osallisuutta, yhteisöllisyyttä, aktiivista kansalaisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia, tukea nuorten itsenäistymistä ja kasvua sekä harrastusmahdollisuuksia ja huolehtia nuorten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon sekä oikeuksien toteutumisesta. Lähtökohdina tavoitteiden toteuttamiselle ovat yhteisvastuu, kansainvälisyys, kulttuurien moninaisuus, kestävä kehitys, terveet elintavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö. (SNK ry 2020a.) Nuorisokeskuksissa on käytössä yhteinen pedagoginen työote, joka pohjautuu nuorisokeskusten yhteiseen arvopohjaan, humanistiseen ihmiskäsitykseen sekä kokemukselliseen oppimiskäsitykseen. Toiminta on nuorikeskeistä ja nuoret nähdään ainutlaatuisina ja luovina yksilöinä. (SNK ry 2020b.)

Nuorisokeskukset tarjoavat monipuolista toimintaa ja tuottavat palveluita, joita ovat muun muassa leirikoulut, koulujen ryhmäytyspäivät, seikkailukasvatus, luonto- ja harrasteleirit, koulutukset, kokoukset, perhe- ja virkistyslomat, nuorisotapahtumien järjestäminen ja sosiaalisen vahvistamisen Nuotta-valmennus (SNK ry 2020a). Usean nuorisokeskuksen yhteydessä toimii lisäksi luonto- ja ympäristökoulu (SNK ry 2020c). Kansainvälinen toiminta on myös isossa roolissa ja nuorisokeskukset toimivat kansainvälisen nuorisotoiminnan koordinoijina ja kohtauspaikkoina ja kehittävät kansainvälistä nuorisotyötä verkostoyhteistyönä kansainvälisten kumppaneiden kanssa (SNK ry 2020d). Nuorisokeskuksien palveluita käyttävät myös monet yksittäiset matkailijat, jotka palveluita ostamalla tukevat nuorisotyötä. Myös monet opiskelijat löytävät nuorisokeskuksista harjoittelupaikan ja itsekin lukeudun tähän joukkoon.

Nuorisokeskusten toiminnasta on tehty arviointiraportti vuonna 2019 Opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta, jossa toimintaa on arvioitu nuorisokeskusten henkilöstön arvioinnin sekä nuorten, ohjaajien ja sidosryhmien palautteiden perusteella. Raportin mukaan nuorisokeskukset tavoittavat maan laajuisesti merkittävän määrän lapsia ja nuoria. Toiminnan vaikutukset syntyvät uusina elämyksinä, irtiottona arjesta sekä ohjatun yhteistoiminnan kautta lisääntyneenä itsetuntemuksena. (Owalgroupp 2019, 24.) Yksi keskeinen toiminnan vaikuttavuuteen liittyvä tekijä ja mahdollistaja on nuorisokeskusten sijainti ainutlaatuisissa luontoympäristöissä, jotka poikkeavat kävijöiden kotiympäristöistä (Owalgroupp 2019, 27-28). Raportin mukaan kansainvälisen toiminnan vaikuttavuus syntyy muun muassa siitä, että nuorilla on mahdollisuus osallistua

kansainvälisiin hankkeisiin ja kohdata muista maista ja kulttuureista tulevia nuoria. Raporttiin vastanneista sidosryhmistä kansainvälistä nuorisotoimintayhteistyötä nuorisokeskusten kanssa tehneistä suuri osa on tehnyt myös muuta yhteistyötä, kuten verkostoyhteistyötä, leirikouluja, Nuotta-valmennusta sekä hanke- ja kehittämistoimintaa. Kansainvälisen nuorisotyön ja -toiminnan vaikutuksia on kuvattu vastaajien taholta muun muassa nuorten omatoimisuuden ja itsenäisyyden parantumisenä sekä nuorten ymmärryksenä kulttuurieroja kohtaan. (Owalgroupp 2019, 27-28.)

2.2 Nuorisokeskus Vasatokka

Inarissa sijaitseva nuorisokeskus Vasatokka on Suomen nuorisokeskuksista pohjoisin. Nykyisin Inarin kunnan omistama Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Inari Oy:llä, eli Vasatokalla, on pitkä historia alueella. Riutulan kylässä Muddusjärven rannalla sijaitsevalla tilalla toimi 1900-luvun alkuajoista lähtien vanhusten ja lasten turvakoti, joka myöhemmin jatkoi toimintaansa lastenkotina aina 1970-luvun lopulle saakka. Rakennuksia on uudistettu ajan saatossa sekä purkamalla että peruskorjaamalla. Osa vanhoista rakennuksista on edelleen Vasatokaan pihapiirissä kertomassa historiaansa opastetun 900 metrisen perinnepolun varrella. (Vasatokka 2020a.)

Inari on alueena Suomen saamelaisuuden keskus ja kuntana Suomen ainoa viisikielinen kunta, jossa suomen ja ruotsin lisäksi käytössä on kolme eri saamen kieltä. Vasatokassa vierailevat ryhmät tutustuvat usein saamelaiskulttuuriin muun muassa tekemällä ohjattuja vierailuita Ylä-Lapin luontokeskus Siidaan, saamelaiskulttuurikeskus Sajokseen, sekä hyödyntämällä alueellisten yhteistyökumppaneiden palveluita. Vasatokaan nykyisessä toiminnassa lapset ja nuoret ovat suuri osa käyttäjäkunnasta, vaikka toki palveluita käyttävät myös monipuolisesti muut ryhmät ja matkailijat. Nuorisotyön osalta merkittävässä roolissa ovat kansainvälinen nuorisotyö, leirikoulut sekä Nuotta-valmennus. Vasatokaan kansainvälisen nuorisotyön muotoja ovat muun muassa Erasmus+ hankkeet, kuten nuorisovaihdot, Euroopan solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoishankkeet, kansainväliset työleirit sekä inarilaisille paikallisille 13-17 -vuotiaille nuorille pidetty kerhotoiminta, kansainvälisyysklubi. (Vasatokka 2020b.) Esittelen kansainvälistä nuorisotyötä tarkemmin seuraavassa kappaleessa.

3 KANSAINVÄLINEN NUORISOTYÖ NUORISOKESKUKSISSA

Nuorisotyö Suomessa pohjautuu nuorisolakiin 1285/2016 ja lain määrittelemät nuorisotyön tavoitteet pohjautuvat eri lähtökohtiin, joista yhdeksi on nimetty kansainvälisyys ja kulttuurien moninaisuus (Finlex 2016). Nuorisolain lisäksi nuorisotyön ammattieettiset ohjeet toimivat nuorisotyöntekijöille tukena ja suunnan näyttäjänä työssä. Niissäkin nuorisotyön arvostus kulttuurien monimuotoisuutta kohtaan tuodaan esille. Kansainvälisen nuorisotyön tavoitteena on, että nuoret oppivat tärkeiden taitojen lisäksi suvaitsevaisuutta ja ymmärtäväisyyttä toisista kulttuureista tulevia ihmisiä kohtaan, mikä auttaa vähentämään ennakkoluuloja ja asenteellisuutta. (Nuoli ry & Allianssi 2020.) Suomen nuorisokeskuksia voi pitää uranuurtajina kansainvälisen nuorisotyön toteuttamisessa ja kehittämisessä, sillä osassa niistä kansainvälistä nuorisotyötä on tehty jo vuosikymmenten ajan.

Nuorisokeskusten kansainvälinen toiminta on verkostoyhteistyötä erilaisten alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten verkostojen välillä. Toiminnan tavoitteena on edistää nuorten, kuntien, järjestöjen ja nuorisoprojektien kansainvälistä toimintaa ja yhteistyötä, ja sen myötä luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä kansainväliselle nuorisotyölle. (SNK ry 2020d.) Nuorisokeskusten paikallisen yhteistyön mallit mahdollistavat nuorten osallistumisen kansainväliseen toimintaan myös pienemmillä paikkakunnilla ja toimintaan on mahdollista saada mukaan uusia nuoria sen sijaan, että kansainvälistä toiminnasta hyötyisivät aina samat nuoret (Valve 2020b).

Nuorisokeskuksissa on erilaista kansainvälistä toimintaa keskuksista riippuen ja toiminta on muun muassa:

- opintovierailuja
- nuorisovaihtoja
- seminaareja
- alueellista ja kansallista hankeneuvontaa ja tiedotusta kansainvälisistä mahdollisuuksista
- eri järjestöjen kansainvälisiä nuorten leirejä
- koulutuksia globaalikasvatuksesta
- tapahtumia ja teemapäiviä
- työssäoppimiseen painottuneita job shadow -matkoja

- eurooppalaisten nuorten vapaaehtoistyötä keskuksissa
- kansainvälisten hankkeiden toteuttamista
- kv-klubeja (SNK ry 2020d.)

3.1 Erasmus+

Euroopan unionin Erasmus+ -ohjelma on merkittävä nuorisokeskusten kansainvälisen nuorisotyön rahoittaja. Erasmus+ on nuorisoalan, koulutuksen ja urheilun ohjelma, josta julkaistaan uusi ohjelmapaketti budjetteineen seitsemän vuoden välein. Ohjelma tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia nuorille, opiskelijoille, aikuisille sekä oppilaitoksille ja organisaatioille. Vaihtoehtoina on muun muassa kouluttautuminen, opiskelu tai harjoittelu ulkomailla. Organisaatiolle ja oppilaitoksille ohjelma taas mahdollistaa yhteistyön kansainvälisten kumppaneiden kanssa. (Opetushallitus 2020e.)

Erasmus+ -ohjelmilla pyritään edistämään tasapuolisuutta sekä puuttumaan nuoria ja monia aikuisia uhkaaviin ongelmiin, kuten koulunkäynnin keskeytymisestä johtuvaan työttömyyteen ja syrjäytymiseen. Koulutuksen, nuorisotyön ja urheilun avulla voidaan edistää yhteisiä eurooppalaisia arvoja, lisätä kulttuurien välistä ymmärrystä ja yhteisöllisyyttä, ehkäistä väkivaltaista radikalisoitumista sekä edistää esimerkiksi vastikään maahan muuttaneiden ja heikommassa asemassa olevien ihmisten yhteiskuntaan integroitumista. Toisena tavoitteena on nuorten sosiaalisen pääoman kehittäminen sekä vaikutusvallan ja aktiiviseen yhteiskuntaelämään osallistumisvalmiuksien lisääminen. (Euroopan komissio 2020, 6.)

Erasmus+ -ohjelmissa huomioidaan heikommassa asemassa olevat henkilöt ja heidän tasapuolisia osallistumismahdollisuuksiaan ohjelmiin tuetaan. Euroopan komissio on listannut syyt, joiden perusteella henkilön voidaan katsoa olevan heikommassa asemassa muihin nähden. Näitä ovat vammaisuus, koulunkäyntiongelmät, taloudelliset esteet kuten pienituloisuus tai työttömyys, kulttuurierot kuten etniseen vähemmistöön kuuluminen tai maahanmuuttajatausta, terveysongelmät, kuten pitkäaikaissairaudet tai mielenterveysongelmät, sekä sosiaaliset esteet, joihin voi lukea minkäänlaisen syrjinnän kohteena olemisen, puutteelliset sosiaaliset taidot, rikos- tai päihdetaustan, yksinhuoltajuuden, orpouden tai vanhemmuuden nuorella iällä. Näiden lisäksi myös maantieteelliset esteet, kuten asuminen maaseudulla, pienillä saarilla ja syrjäseuduilla, kuin myös kaupungin ongelma-alueilla tai heikkojen julkisten palvelujen alueilla katsotaan olevan syynä heikommalle asemalle. (Euroopan komissio 2020, 11.)

Erasmus+ ohjelmien koulutus- ja nuorisoalan kentillä hyödynnetään tavoitteiden saavuttamiseksi virallista ja epävirallista oppimista sekä arkioppimista, joiden avulla nuoret kehittävät taitojaan ja osaamistaan, ja heidän valmiutensa aktiiviseen yhteiskuntaelämään kasvavat. Ohjelmien myötä edistetään myös erityisesti korkeakoulutuksen ja nuorisotoiminnan aloilla yhteistyömahdollisuuksia ja liikkuvuutta kumppanimaiden kanssa. Urheilun ohjelmilla tuetaan ja vahvistetaan urheilusta vastaavien tahojen yhteistyötä ja pyritään vähentämään liikunnan puutteesta aiheutuvia taloudellisia ja yhteiskunnallisia kustannuksia. (Euroopan komissio 2020, 6.)

Kansainväliseen nuorisotyöhön liittyen Erasmus+ -ohjelmat ovat pääasiassa nuorisoalan, eli Erasmus+ Youth in Action -hankkeita. Erasmus+ nuorisoalan ohjelmiin voivat osallistua 13-30 -vuotiaat nuoret, nuorisotyöntekijät ja nuorisoalan organisaatioiden henkilöstö ja jäsenet (Euroopan komissio 2020, 24). Nuorisoalalla on kolmenlaisia keskeisiä toimia, ”avaintoimia”, joita ohjelman rahoituksella tuetaan. Avaintoimi 1 käsittää nuorten ja nuorisotyöntekijöiden liikkuvuushankkeet, joita ovat esimerkiksi nuorisovaihdot ja nuorisotyöntekijöiden liikkuvuudet yhteistyössä EU-maiden ja EU:n naapurialueen kumppanimaiden kanssa. Avaintoimi 2 käsittää strategiset kumppanuushankkeet, joilla edistetään nuorisoalan innovointia ja hyvien käytäntöjen vaihtoa. Avaintoimi 3:lla tuetaan politiikan uudistamista esimerkiksi hankkeilla, joilla edistetään nuorten ja päättäjien välistä vuoropuhelua. (Euroopan komissio 2020, 10, 13-14.)

3.2 Euroopan solidaarisuusjoukot

Euroopan solidaarisuusjoukot, eli European Solidary Corps ESC, on Euroopan unionin 2018-2020 vuosien jatko-ohjelma vuonna 2018 päättyneelle eurooppalaiselle vapaaehtoispalvelulle, European Voluntary Service EVS:lle. Uusi ESC ohjelmakausi on vuosille 2021-2027. ESC-hankkeet ovat yksi kansainvälisen nuorisotyön muodoista, joita Suomen nuorisokeskukset ja muutkin nuorisoalan toimijat toteuttavat. ESC-ohjelmaan voivat osallistua kaikki 18-30-vuotiaat nuoret ja organisaatiot, jotka haluavat toimia yhteisen hyvän ja tärkeäksi kokemansa asian, kuten luonnonsuojelun, monikulttuurisuuden, nuorisotyön ja tasa-arvon puolesta. Nuorten tekemä solidaarisuustyö vastaa aina johonkin yhteiskunnalliseen tarpeeseen, luo yhdenvertaisia mahdollisuuksia sekä vaikuttaa positiivisesti erilaisten yhteisöjen hyvinvointiin. Ohjelmassa huomioidaan erityisesti muita heikommassa asemassa olevien nuorten mahdollisuudet osal-

listua ohjelmaan ja kartuttaa uusia kokemuksia. ESC-ohjelmasta rahoitetaan kolmenlaisia toimintoja, joita ovat 2-12kk mittainen vapaaehtoispalvelu tai 2vko-2kk tiimivapaaehtoispalvelu ulkomailla tai kotimaassa, palkallinen 3-12kk mittainen työ tai 2-6kk mittainen harjoittelu ulkomailla tai kotimaassa, sekä kolmantena toimintona 2-12 kk mittainen, vähintään viiden nuoren toteuttama solidaarisuusprojekti omassa asuinmaassa. Kaikkien toimintojen taustalla on hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja yhdenvertaisuuden, eli solidaarisuuden, lisääminen siellä, missä toimintoja toteutetaan. (Opetushallitus 2020f.)

Nuorisotyön näkökulmasta ESC-ohjelmiin osallistumisesta on lukuisia hyötyjä nuorille, kuten työelämätaitojen karttuminen, kulttuurien välisten taitojen oppiminen, kielitaidon parantuminen, aloitteellisuuden ja uusissa tilanteissa toimimisen oppiminen. Näiden taitojen myötä edellytykset pärjätä työelämässä kasvavat. Kokemus myös avartaa nuoren maailmankuvaa ja tuo hänelle kansainvälisiä verkostoja. Nuorisotyön organisaatiot hyötyvät myös ESC-ohjelmaan osallistumisesta. Solidaarisuusjoukkojen avulla organisaatio voi esimerkiksi tarjota kohderyhmänsä nuorille mielekästä työllistymistä tukevaa tekemistä ja tukea nuorten osallistumista ja omaehtoista toimintaa kotimaassa. Organisaatiot voivat myös ottaa ulkomaalaisen vapaaehtoisen, harjoittelijan tai työntekijän mukaan toimintaansa, mikä tuo toimintaan kansainvälistä lisäarvoa ja osaamista. (Opetushallitus 2020f.)

3.3 Kv-klubi toiminta

International Club, tai suomalaisittain Kv-klubi/kerho -toimintaa on Suomessa jo useammalla paikkakunnalla ja myös monet nuorisokeskukset järjestävät sitä toimialueillaan. Kerhotoiminnan avulla nuorilla on mahdollisuus kansainvälistyä esimerkiksi tutustumalla uusiin kulttuureihin ja globaaleihin maailman ilmiöihin, jakamalla kokemuksia omasta kulttuuristaan, suunnittelemalla ja toteuttamalla kansainvälisiä hankkeita ja kehittämällä kielitaitoaan. Toiminnan tavoitteena on oppia arvostamaan kulttuurien monimuotoisuutta ja sen myötä erilaisuutta ja yhdenvertaisuutta. Toiminta tukee nuorten aktiivista toimijuutta ja osallisuutta, sillä nuoret osallistuvat klubin toiminnan suunnitteluun sekä nuorisovaihtojen suunnitteluun ja toteutukseen alusta lähtien. Usein toiminnassa on mukana myös kerhopaikkakunnalla asuvia kansainväli-

siä vapaaehtoisia tai entisiä vapaaehtoisia, jotka voivat olla mukana esimerkiksi ohjaamassa toimintaa, jakamassa kokemuksia tai kertomassa kulttuuristaan. (Villa Elba 2015, 3, 8.)

4 DIGITALISAATIO NUORISOTYÖSSÄ

Nuorisotyö reagoi yhteiskunnallisiin muutoksiin ja kehittyy jatkuvasti pysyäkseen ajankohtaisena. Työlle ominaista on uteliaisuus, joustavuus, sopeutuvuus, rohkeus sekä kokeilunhaluisuus. Nuorisotyön digitalisoituminen on aikamme ilmiö ja samalla myös edellytys ajan tasalla pysymiseen. Digitaalisuus ei ole varsinaisesti erillinen nuorisotyön menetelmä tai työmuoto, eikä kasvokkain tehtävää ja digitaalisissa ympäristöissä tapahtuvaa työtä ole tarpeen erotella toisistaan. Digitaalisuutta voi sisältyä mihin tahansa nuorisotyön muotoon, jolloin digitaalisen median ja teknologian avulla voidaan tukea nuorisotyön tavoitteiden toteutumista. (Lauha 2019, 16-17.) Vuonna 2020 opetus- ja kulttuuriministeriö nimitti nuorisoalan osaamiskeskustoja, joista yksi on digitaalisen nuorisotyön osaamiskeskus. Sen muodostavat Helsingin kaupungin hallinnoima Verke ja Oulun kaupungin hallinnoima Koordinaatti. Osaamiskeskustojen tavoite on lisätä kasvatuksellista osaamista digitalisaatioon liittyen nuorisoalalla, sekä tukea digitaalista mediaa ja teknologiaa hyödyntävien palveluiden ja toiminnan kehittämistä nuorisotyössä. Verke on digitaalisen nuorisotyön osaamiskeskustojen toiminnan hallinnoija, joka kouluttaa, konsultoi ja tuottaa materiaaleja digitaaliseen nuorisotyöhön liittyen. (Verke 2021.)

Digitaalisuutta voi käyttää nuorisotyössä esimerkiksi työkaluna, toimintana tai sisältönä, niin kasvotusten tapahtuvassa toiminnassa kuin verkossakin. Digitaalisuuden avulla nuoret voivat muun muassa oppia, jakaa kokemuksia, vaihtaa näkökulmia toisensa kanssa, kokea osallisuutta ja osallistua yhteiskunnallisiin asioihin sekä pitää hauskaa kavereidensa kanssa. (MOOC Digital Youth Work 2020). Jotta nuorisotyöntekijä voi sisällyttää digitaalisuutta tekemäänsä nuorisotyöhön, ei tarvitse olla teknisten asioiden ekspertti, vaan tärkeämpää on ymmärtää digitalisaatiota ilmiönä (Tuomi 2019, 4:00). Digitalisaatio on huomioitu myös kansainvälisen nuorisotyön osalta Erasmus+ -ohjelman uudella 2021-2027 ohjelmakaudella. Aikaisempaan ohjelmakauden verrattuna uudella kaudella hyödynnetään kansainvälisessä yhteistyössä digitalisaation mahdollisuuksia enemmän. Esimerkiksi kehittämishankkeiden yhteistyössä

hyödynnetään virtuaalisia yhteistyökeinoja ja liikkuvuushankkeissa fyysistä liikkuvuutta voi täydentää virtuaalisin keinoin. (Opetushallitus 2021.)

5 TUTKIMUSMENETELMÄ

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä toimi benchmarkkaus, eli vertailukehittäminen. Benchmarkkaukseen sisältyi dokumenttianalyysi, webropol-lomakkeella toteutettu kysely, sekä kaksi teemahaastattelua. Tavoite oli saada laadullista tietoa ja tuloksia tutkittavasta aiheesta. Benchmarkkaus osui ajallisesti yhteen Humakin tutkimuksellinen kehittämistoiminta -kurssin kanssa, joten se toteutui osittain ryhmätyönä kurssin oppimistehtävänä. Ryhmästä oli apua webropol-kyselyn toteuttamisessa, sekä teemahaastattelussa. Dokumenttianalyysiä olin jo tehnyt ennen ryhmätyön alkua ja valinnut sen perusteella benchmarkkauksen kohteet.

5.1 Benchmarkkaus

Benchmarkkaus-menetelmän avulla on mahdollista systemaattisesti vertailla, arvioida ja oppia muilta organisaatioilta hyviä käytänteitä. Tavoitteena on saada kokemukseen perustuvaa näkemystä ja tietoa, joiden soveltamisella voi vertailukehittää omaa toimintaa. (Seppänen-Järvelä 2005, 14.) Usein benchmarkkaus tehdään vierailemalla kohteissa paikan päällä ja havainnoimalla toimintaa, mutta opinnäytetyön tekohelellä korona-aikaan Humanistisen ammattikorkeakoulun suositus oli toteuttaa tämän kaltaiset tehtävät videoyhteyksien välityksellä. Benchmarkkauksen osia havainnoinnin lisäksi ovat dokumenttianalyysi ja haastattelu (Hautio 2020).

5.2 Benchmarkkauksen toimijat

Etsiessäni taustatietoa opinnäytetyön aiheelle ja kartoittaessani benchmarkattavia toimijoita, löysin virtuaalisesti nuorisotyötä tekeviä toimijoita runsaasti. Usean kunnan nuorisotoimissa ja nuorisotiloilla virtuaalisuutta on hyödynnetty muun muassa Discord-alustaa käyttäen sekä pelaamisen avulla (Koirikivi 2020). Pohdin kuitenkin, ovatko nuorisotoimissa käytettävät virtuaaliset menetelmät suoraan hyödynnettävissä Vasatokkaan, sillä Vasatokaan toiminta poikkeaa kuntien perusnuorisotyöstä. Perehtyminen siihen, tehdäänkö nuorisotoimissa vertailukehittämiseen soveltuvaa kansainvälistä nuorisotyötä, olisi vaatinut ajallisesti lisäresursseja. Koska halusin löytää sellaisia

menetelmiä, joita voisin luontevasti tulevassa työssä hyödyntää, rajasin benchmarkkauksesta pois sellaisia toimijoita, joiden käyttämiä virtuaalisia menetelmiä en kokenut voivani luontevasti hyödyntää. Pois jäivät esimerkiksi roolipelaamista ja pelien striimaamista hyödyntävät toimijat. Sen vuoksi päädyin jättämään kuntien nuorisotoimet ulkopuolelle ja valitsin benchmarktaviksi kohteiksi muut Suomen nuorisokeskukset, sillä niissä tehtävä kansainvälinen työ on hyvin pitkälti samanlaista kuin Vasatokassa. Sen vuoksi hyvät käytännöt ovat vertailukehitettävissä Vasatokkaan. Nuorisokeskusten lisäksi Partio herätti kiinnostukseni, sillä Partion ryhmä- ja luontotoiminta on samankaltaista kuin nuorisokeskuksissa. Varmistuakseni Partion sopivuudesta benchmarkkauksen kohteeksi, tutustuin Suomen partiolaisten kansainvälisen toiminnan linjauksiin (2019). Totesin Partion linjausten ja toiminnan soveltuvan vertailukehitettäväksi, joten sisällytin sen mukaan benchmarkkaukseen.

5.3 Dokumenttianalyysi

Benchmarkkaukseen liittyvä dokumenttianalyysi voi sisältää esimerkiksi tutustumista nettisivuihin, tiedotteisiin, toiminnasta kertoviin dokumentteihin, lehtijuttuihin, asiakaspalautteisiin ynnä muihin, joiden avulla kohteista ja aiheesta hankitaan tietoa (Hautio & Kóbor-Laitinen 2020).

Tähän opinnäytetyöhön etsin ajankohtaista tietoa kansainväliseen nuorisotyöhön liittyen sähköpostiini tulevasta Allianssin, SNK ry:n ja Opetushallituksen uutiskirjeistä, joiden lisäksi kävin läpi Allianssin, Opetushallituksen ja Aluehallintoviraston nettisivuja, blogikirjoituksia ja julkaisuja, Nuorisotyö-lehden verkkojulkaisuja, Suomen nuorisokeskusyhdistyksen koti- ja Facebook-sivut sekä Euroguidance Suomen Facebook-sivut. Tarkasteluni kohteena olivat myös Suomen nuorisokeskusten omat koti- ja Facebook-sivut sekä Partion kansainvälisen toiminnan linjaukset, kotisivut ja Kansainvälisen Partion Facebook-sivu.

Koska opinnäytetyön aiheena on kansainvälisen nuorisotyön virtuaaliset mahdollisuudet, perehdyin kansainvälisen nuorisotyön lisäksi myös siihen, mitä digitaalisuus nuorisotyössä tarkoittaa ja miten nuorisotyötä on mahdollista toteuttaa virtuaalisesti. Etsin aiheesta tietoa digitaalisen nuorisotyön osaamiskeskus Verken kotisivuilta ja julkaisuista, sekä opetushallituksen nettisivuilta Erasmus+ -hankkeiden virtuaalisuuteen liittyen. Ilmoittauduin myös opetushallituksen sivuilta löytämälleni kansainväliselle kurssille, MOOC Digital youth work, jonka aiheena oli digitaalinen nuorisotyö, jotta

oppisin aiheesta lisää sekä voisin kuulla kokemuksia digitaalisuudesta eurooppalaisilta nuorisotyöntekijöiltä. Lisäksi kävin läpi KameOn-nettisivuja, joilla oli tietoa perusnuorisotyössä hyödynnetystä virtuaalisuudesta, katsoin webinaaritallenteena AVI:n Kentälle kadonneet & verkosta löytyneet – Nuorisotyön rooli poikkeusoloissa ja ”uudessa normaalissa” ja etsin verkkoseminaareja, joista voisin saada uutta tietoa tai näkökulmia. Osallistuin muun muassa Koordinaatin järjestämään Maailma avoinna -verkkoseminaariin 9.12.20, sillä se käsitteli opinnäytetyölleni oleellisia aiheita, kansainvälistä nuorisotyötä ja virtuaalisuuden mahdollisuuksia.

5.4 Kysely

Kyselyä on käytetty opinnäytetyössä benchmarkkauksen osana. Kyselyä laadittaessa lomakkeen kohtuullinen pituus ja selkeä ulkoasu ovat tärkeitä (KvantiMOTV 2010). Sen vuoksi käyttöön valikoitui Webropol-lomake, sillä se on ulkoasultaan virallinen ja selkeä. Kysymyksiä lomakkeeseen tuli muotoilun tuloksena yhteensä 12, joista suurin osa oli monivalintaa. Näin ollen kyselyn pituus pysyi kohtuullisena, mutta kysymykset mahdollistivat monivalinnan lisäksi tarkentavien vastausten antamisen. Ennen kyselyn lähettämistä vastaajille koekäytin sen kahdella ulkopuolisella henkilöllä saadakseni tietoa siitä, ovatko kysymykset ymmärrettäviä, vai onko niissä monitulkintaisuutta. Lisäksi kaikki benchmarkkausryhmästämmme tarkistivat kyselyn. Kysely on nähtävissä opinnäytetyön liitteenä.

Lähetin kyselyn webropolin kautta yhteensä 10 henkilön työsähköpostiosoitteeseen. Kysely lähti kahdeksaan nuorisokeskukseen sekä partion kansainvälisten asioiden koordinaattorille. Vastausaika oli reilu viikko, sillä benchmarkkausryhmässä tulimme siihen päätökseen, että se on ajallisesti riittävä. Ryhmäläisten kokemusten perusteella kyselyihin vastataan pian kyselyn saamisen jälkeen todennäköisemmin, kuin usean viikon kuluttua. Lähetin lisäksi muistutusviestin paria päivää ennen vastausajan päättymistä.

5.5 Haastattelu

Benchmarkkaus-ryhmätyön tehtävänantoon kuului ryhmähaastattelun toteuttaminen, joka sopi tässä tapauksessa hyvin opinnäytetyön laadullisen aineiston hankintaan kyselyn lisäksi. Haastattelu mahdollisti kyselyn vastausten perusteella valikoitujen teemojen yksityiskohtaisemman käsittelyn ja tarkentavien lisäkysymysten esittämisen.

Tärkeää haastattellessa on, että tutkijalla on selkeä näkemys siitä, mitä hän aikoo saada selville ja mitkä ovat keskeiset käsiteltävät teemat. Tällöin jo muutaman haastattelun avulla on mahdollista kerryttää hyvä aineisto. (Kobor-Laitinen 2020.)

Haastattelumuotona toimi teemahaastattelu, jota voi pitää sovelluksena puolistrukturoidusta haastattelusta (Näpärä 2017). Hirsjärven ja Hurmeen (2001) mukaan teemahaastattelu voidaan suunnitella aiemmin tehdyn lomakehaastattelun pohjalta, joten se sopi hyvin webropol-kyselyn teemojen käsittelyyn tarkemmin. Teemahaastattelu on myös sopiva silloin, kun tietoa halutaan asioista tai ilmiöistä, jotka eivät ole ennestään niin tunnettuja (Saaranen-Kauppinen & Puustniekka 2006). Teemahaastattelua suunniteltaessa haastattelijan on perehdyttävä aiheeseen ja valittava haastateltavat huolellisesti tutkimustavoitteen mukaisesti. Haastattelun aihepiirit määritellään ennakkoon, mutta niiden esittämisjärjestys ei ole tiukka. Tämä mahdollistaa sen, että aiheisiin on mahdollista syventyä haastateltavan kanssa ja käsittelyn laajuus voi vaihdella, mikäli haastateltavia on useampi. Kysymykset ja tehty kysymysrunko toimivat haastattelijalle muistilistana, jotta samat aiheet käydään läpi jokaisen haastateltavan kanssa. (Näpärä 2017.)

6 TULOKSET

Käsittelen tässä kappaleessa benchmarkkauksen tuottamia tuloksia. Laadullisen tutkimusaineiston analyysikeinoja ovat aineiston lukeminen huolellisesti, tekstimateriaalin järjestely, sisällön erittely, jäsentäminen ja pohtiminen. Tutkimusaineistoa voi myös luokitella esimerkiksi erilaisten aiheiden ja teemojen perusteella. Tämä tarkoittaa esimerkiksi haastattelujen kiteyttämistä oleellisiin sisältöihin ja tutkimusongelman kannalta keskeisiin teemoihin. Analyysin avulla tutkija tiivistää ja tulkitsee aineistoa, vertailee sitä teorian, oman ajattelunsa ja empirian kanssa, mikä lisää aineiston informaatiorvoa. (Saaranen-Kauppinen & Puustniekka 2006.)

Webropol-kyselyn rooli oli kartoittaa, miten kansainvälistä nuorisotyötä tehdään muissa nuorisokeskuksissa ja onko virtuaalisuutta hyödynnetty koronapandemian aikana. Tavoitteena ei ollut niinkään tuottaa määrällistä tietoa. Kyselyyn vastasi yhteensä neljä vastaajaa, jotka työskentelevät kansainvälisen nuorisotyön parissa eri

nuorisokeskuksissa. Oli odotettavissa, ettei vastausta todennäköisesti saa kaikilta. Vastausprosentti sähköisiin kyselyihin on usein noin 15 ja harvoin yli 30 (Lindholm 2020). Tässä tapauksessa vastausprosentti oli 40.

Kyselyn perusteella haastateltavaksi Zoom-ryhmähaastatteluun valittiin Mari Puranen, joka on toiminut neljä vuotta Piispan ja kaksi vuotta Suomen nuorisokeskusyhdistys ry:n kansainvälisen työn koordinaattorina. Ryhmähaastattelun lisäksi toteutin yksilöhaastattelun Teamsin välityksellä Oivangin nuorisotyön päällikkö Panu Päivärinnalle. Tavoittelin kolmatta haastateltavaa sähköpostitse, mutta hän oli poissa työstä haastattelujen aikana. Haastattelut tallennettiin haastateltavien suostumuksella ja litemoitiin jälkikäteen, mikä mahdollisti haastattelujen tulosten läpikäymisen ja analyysin. Kyselyn vastausten pohjalta teemahaastattelujen teemat olivat kansainvälisen nuorisotyön kehittäminen, virtuaalisuus, kotikansainvälisyys, koulutustarpeet ja huomioitavaa, kestävä kehitys sekä kansainvälisen työn tulevaisuus. Esitän tulokset alla teemoittain kappaleissa, joihin on kootusti tiivistetty dokumenttianalyysin, kyselyn ja haastattelujen tulokset. Haastattelun teemojen lisäksi kyselystä ja dokumenttianalyysistä muodostui kappaleet pandemian tuomista muutoksista sekä virtuaalisuuden mahdollisuuksista ja puutteista.

6.1 Pandemian tuomat muutokset työhön

Kyselyn tulosten perusteella koronapandemia on vaikuttanut kaikkien 4 vastaajan nuorisokeskuksissa tekemään kansainväliseen työhön. Muutoksia on tullut muun muassa liikkuvuuksiin ja hankkeiden toteutuksiin, joita on siirretty tulevaisuuteen. Työtä on tehty myös virtuaalisesti. Joitakin kansainvälisiä hankkeita on ollut mahdollista toteuttaa suomalaisilla osallistujilla. Yksi kyselyn vastaajista kertoo lisänneensä kotikansainvälisyyttä. Haastattelussa Päivärinta mainitsee, että pandemiasta huolimatta nuorisokeskusten olemassaoloa ei ole unohdettu, vaan yhteistyötarjouksia kansainvälisiin hankkeisiin on tullut edelleen ja kumppanuudet ovat pysyneet (Päivärinta 2020). Selvitin dokumenttianalyysin avulla, miten pandemia on vaikuttanut Partion toimintaan. Partion kotisivujen mukaan Partiossa on hyödynnetty virtuaalisuutta etäpartiotoinnassa, toteutettu virtuaalisesti kesäleiri ja virtuaalipelileiri sekä edistetty kotikansainvälisyyttä. (Partio 2020.)

6.2 Työn kehittäminen

Haastattelussa Puranen kertoo, että kehittämistyölle on ollut enemmän aikaa kansainvälisten hankkeiden seisoessa koronanpandemian vuoksi. Pandemian aikana Piispalassa on kehitystä tehty muun muassa alueellisen nuorisotyön parissa ja Purasella on ollut aikaa osallistua verkkoseminaareihin ja koulutuksiin, kirjoittaa yhdenvertaisuussuunnitelmia, hioa SNK:n nuorisotyön tavoitteita sekä perehtyä Erasmus+ akkreditointiin. Piispala on tehnyt yhteistyötä Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto POKEn kanssa, jonka seurauksena Piispala saa oman Discord-kanavan ja koulutuksen sen käyttämiseen. (Puranen 2020.)

Päivärinta kertoo Oivangin kansainvälisessä työssä olleen aina kehittävä näkökulma ja vuosien mittaan on kehitetty muun muassa lähialueyhteistyötä Venäjän kanssa, sekä työskennelty nuorisotalon innovoinnin ja nuorten ekstremismin, eli ääriajattelun ehkäisyn parissa. Mediatyökalujen käytössä on koulutauduttu, jotta osattaisiin hyödyntää niitä nuorten itseilmaisun tukena. Nuorten kanssa on esimerkiksi tehty, käytetty ja editoitu videosisältöä. (Päivärinta 2020.)

6.3 Virtuaalisuus kansainvälisessä työssä

Kysely kartoitti monivalintakysymyksellä, millä keinoin ja mitä verkkopohjaisia työkaluja nuorten tavoittamiseen virtuaalisesti on käytetty kansainvälisessä nuorisotyössä. Vaihtoehtoina oli sovelluksia ja työkaluja, joita olin kohdannut aiheesta tietoa etsiessäni. Kyselyn vastausten perusteella nuorten tavoittamiseen ja kansainväliseen toimintaan virtuaalisesti nuorisokeskuksissa on käytetty muun muassa Facebookia, WhatsAppia, Zoomia, Discordia, Instagramia, Blogia, Teamsia, Messengeriä sekä puhelin-yhteyttä. Lisäksi esimerkiksi verkkoseminaareissa Teamsin tai Zoomin lisänä käytössä ovat olleet Jamboard, Howspace ja Padlet. Dokumenttianalyysin tuloksena selvisi, että Partio on hyödyntänyt virtuaalisen toiminnan järjestämisessä Zoomia ja Discordia, sekä Minecraft-pelimaailmaa (Partio 2020). Dokumenttianalyysin perusteella muita nuorisotyössä käytettyjä sovelluksia olivat twitch, netari, Sekasin-chat, TikTok, Snapchat ja Twitter (Merikukka 2020).

Haastattelun avulla halusin selvittää tarkemmin, miten verkkopohjaisia työkaluja on käytetty ja mitä niiden käytössä tulee ottaa huomioon. Sekä Piispalassa, että Oivangissa virtuaalisia työkaluja on otettu käyttöön ja hyödynnetty ja osa on ollut käytössä

jo ennen pandemiaa, kuten WhatsApp. Puranen kertoo, että WhatsApp on toiminut hyvänä välineenä nuorten kohtaamiseen ja sitä on käytetty muun muassa ryhmäpuheluihin, puheluihin ja viestimiseen nuorisovaihdossa, jolloin nuoria on ollut kohtaamassa vähintään kaksi ohjaajaa (Puranen 2020). Discordin käytöstä Purasella on kokemusta nuorisovaihtoryhmän kanssa. Tuolloin kanavan oli perustanut hankekumppani nuorisovaihdon aloituspäivälle. Kanavalla nuorilla oli maiden välinen yhteinen keskustelualue, maakohtaiset keskustelualueet, ja lisäksi mahdollisuus viestiä yksityisesti toistensa sekä ohjaajien kanssa. Keskustelun lisäksi Discord mahdollisti nuorille kuvien ja videoiden jakamisen. Piispalan oma Discord-kanava tulee olemaan hyödynnettävissä Erasmus+ hankkeiden valmistelutapaamisissa, sekä mahdollisesti nuorisovaihdossa. Piispalassa on mietitty myös sosiaalisen nuorisotyön Nuotta-valmennusryhmien kohtaamista Discordissa. Huomioitavaa Discordin käyttöönotossa on, että se vaatii paljon etukäteissuunnittelua, liittyen muun muassa kiusaamisen ehkäisyyn, kirosanojen blokkamiseen sekä henkilöstöresursseihin. Puranen antaa esimerkin Discordista Nuottavalmennus-ryhmällä: työ vie työntekijältä ajallisesti koko päivän ja vaatii intensiivistä läsnäoloa ja keskittymistä. Yllättäen joku nuori voi vaikka avautua asioistaan, joten tapahtumat eivät ole ennakoitavissa. (Puranen 2020.) Päivärinta näkee Discordin potentiaalisena virtuaalisena välineenä nuorten kohtaamiseen. Oivangissa Discordia ei ole vielä käytetty, mutta sen sijaan Zoom on toiminut paikallisen erasmuskerhon nuorisovaihtotoiminnassa. Päivärinta ja erasmuskerhon toinen ohjaaja olivat aloittaneet nuorten kanssa nuorisovaihdon virtuaalisesti Force majeure -periaatteen mukaisesti. (Päivärinta 2020.) Force majeureksi, eli ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan jokin toimintoon osallistumisen, tai siinä jatkamisen estävä syy, kuten oma tai lähiomaisen sairastuminen, luonnonkatastrofi tai tässä tapauksessa pandemian kaltainen laajalle levinnyt epidemia (Opetushallitus 2020g). Päivärinta kertoo virtuaalisesti aloitetussa nuorisovaihdossa erasmuskerhon tehneen vaihdon ohjelmaan ja teemaan pitkälti kuuluneita asioita omalla lähialueella soveltaen. Ideoita toimintaan on tullut jonkin verran suoraan nuorilta, mutta niitä on saanut ohjaajana ruokkia, jotta ne tulevat myös toteutetuiksi. Kerho on kokoontunut säännöllisesti ja tehnyt muun muassa paikallisia leireilyjä, esimerkiksi vierailut erätilalla ja toteuttanut yönyliretken. Turkkilaiseen vaihtoryhmään on otettu virtuaalisesti liveyhteyksiä, joiden aikana on esitelty nuorten etukäteen valmistelemia teemallisia sisältöjä omaan

maahan ja kulttuuriin liittyen. Suomalaiset nuoret ovat kertoneet vaihtoryhmälle esimerkiksi päivittäisestä elämästään, harrastuksistaan, opinnoistaan ja järjestämistään tapahtumista. Vaihtoryhmältä on tullut materiaalia Turkkiin ja sen historiaan, tärkeisiin paikkoihin, ruokakulttuuriin ynnä muuhun liittyen. Maiden elokuvatuotantoa on käyty myös läpi ja se on herättänyt nuorissa keskustelua. Nuorisovaihdon varsinainen liikkuvuus, eli matka Turkkiin, on paikallisen ja virtuaalisen toiminnan lisäksi vielä toteutettava tulevaisuudessa. Päivärinta kertoo erasmuskerhon nuorten olleen tois- taiseksi helpottuneita, ettei nuorisovaihtomatkalle ole lähdetty epävarmuudessa. Siitä ovat antaneet positiivista palautetta ja kiitosta myös nuorten vanhemmat. (Päivärinta 2020.)

Kansainväliseen nuorisotyöhön liittyy tavallisesti matkustamista ja halusin selvittää haastateltavien näkemyksen virtuaalimatkailun ja verkkoleirien hyödynnettävyydestä nuorisokeskusten toiminnassa. Dokumenttianalyysiä tehdessäni löysin useita verkkoleirejä pandemian aikana toteuttaneita toimijoita, joista Partio oli yksi. Etsin ensisijaisesti sellaisia verkkoleirimalleja, jotka soveltuivat teemojen ja sisällön puolesta nuorisokeskustyöhön. Muun muassa Partion Zoom-verkkoleirimallista löytyi nuorisokeskustoimintaan sovellettavia yksilö- ja ryhmäaktiviteetteja, joihin yhdistyvät myös luontokokemukset. Näitä aktiviteetteja olivat luontovalokuvaus, -seuranta, -taide, -runot, solmujen teko ja taitojen jakaminen, leivontaohjeiden jakaminen, karttamerkkien opettelu, hyönteishotellien teko, roskien keräys ja kierrätys sekä ryhmätehtävät kuten yhteisen ohjelman suunnittelu, valokuvien ja kokemusten jakaminen, hyvää mieltä tuovien tekojen toteuttaminen ja muuta yhteistä tekemistä. (Partio 2020). Toinen verkkoleiriesimerkki, joka on sovellettavissa kansainväliseen toimintaan, on islantilaisen SEEDS-järjestön kansainvälinen Virtual camp Environmentally Aware -vapaaehtoisverkkoleiri, jonka teemana ovat ympäristöaiheet ja kestävä kehitys. Leirin ympäristöaiheisilla virtuaalisilla ryhmätapaamisilla nuoret käsittelivät muun muassa kasvi-peräistä ruuanvalmistusta ja leipomista, tietovisailivat ympäristöaiheista, jakoivat ympäristöystävällisiä siivousvinkkejä, jakoivat tietoa ja ohjeita ekologisten kosmetiikka- ja hygieniatuotteiden valmistuksesta sekä osallistuivat kestävä kehityksen ja kulutuksen työpajoihin. (SEEDS 2020).

Etsin tietoa verkkoleirien lisäksi virtuaalimatkailusta, jota kesällä 2020 oli Suomessa- kin järjestetty. Löysin esimerkin maksullisista usean päivän mittaisista japanilaisille

turisteille järjestetyistä kokonaisuuksista Saimaan Punkaharjulla. Matkojen toteutuksessa oli hyödynnetty muun muassa liveyhteyttä videopuheluiin, 360°-videoita ja valokuvia. (Rantala 2020.) Ilmainen esimerkki virtuaalimatkailusta on VirtualTraveller-sivusto, jonne kuka tahansa voi lisätä 360°-videoita matkakohteistaan. Videoita voi katsoa virtuaalilaseilla tai ilman ja videot mahdollistavat matkailun kotoa käsin ajasta, rahasta tai liikuntarajoitteista huolimatta (Linnonmaa 2020).

Haastattelussa Puranen näkee virtuaalimatkailun mahdollisesti hyödynnettävissä olevana, mutta toteuttaminen vaatisi hankerahoitusta. Hän kertoo, että mietinnässä ovat olleet teaser-videot nuorisokeskuksista markkinointitoimenpiteenä, sekä virtuaaliluontopolkujen järjestäminen niille ryhmille, joilta leirikoulut ovat peruuntuneet. Teaser-videot voivat toimia ihmisille myös houkuttimena tulla oikeasti paikan päälle nuorisokeskuksiin. Puranen mainitsee, että virtuaalimatkailusta Suomessa löytyy jo hyviä esimerkkejä ja se on asia, johon täytyy reagoida ja jota tulee miettiä, mikäli koronatilanne edelleen pitkittyy. Puranen näkee, että virtuaalimatkailu voisi jäädä myös osaksi nuorisokeskustoimintaa, sillä on paljon ihmisiä, jotka eivät ehdi, uskalla tai fyysisten rajoitteiden takia pystyä matkustamaan. (Puranen 2020.) Päivärinta näkee, että virtuaalimatkailussa tai verkkoleireissä elämykset jäävät eri tasolle, kun paikan päällä tapahtuvassa toiminnassa. Virtuaalisuuden ja livenä tapahtuvan toiminnan sekoittaminen on toiminut erasmuskerholla, mutta Päivärinta näkee, että jos toiseen maahan matkustaminen jäisi kokonaan pois, ei nuorisovaihto olisi elämyksenä niin suuri. Päivärinta kertoo etsivien nuorisotyöntekijöiden kanssa käymiensä keskustelujen perusteella, että Erasmuskerhon tekemän tyyliselle toiminnalle olisi tilausta enemmänkin, jossa nuorten kanssa yhdessä orientoidutaan, suunnitellaan projektia, haetaan rahoitusta, kirjoitetaan hakemusta ja ollaan yhteyksissä kumppanimaahan. (Päivärinta 2020.)

6.4 Virtuaalisuuden mahdollisuudet ja puutteet

Kyselyssä kartoitettiin kahdella monivalintakysymyksellä vastaajien kokemuksia virtuaalisen toiminnan mahdollisuuksista, sekä mitä virtuaalisen toiminnan ei koeta mahdollistavan. Kysymys käsitteli lähinnä virtuaalisuuden mahdollisuuksia yleisellä tasolla, ei tiettyyn verkkosovellukseen tai työkaluun liittyen. Kysymysten monivalintavaihtoehdot pohjautuivat Suomen nuorisokeskusyhdistyksen tavoitteisiin, sekä digitaalisen nuorisotyön osaamiskeskus Verken digitaalisen nuorisotyön teoriaan.

Kyselyn vastausten perusteella virtuaalisella työllä on sekä mahdollisuuksia että heikkouksia. Kaikki neljä vastaajaa kokivat, että virtuaalisen työn avulla nuoret on mahdollista tavoittaa ajasta ja paikasta riippumatta, verkossa toimiminen tukee yhteisöllisyyttä, mahdollistaa kokemusten jakamisen ja osallisuuden tukemisen. Kolme vastaajista koki, että virtuaalisesti on mahdollista edistää kestävän kehityksen mukaista toimintaa ja tukea vaikutusmahdollisuuksia sekä uusien kaverisuhteiden muodostumista. Puolet vastasi, että virtuaalinen toiminta mahdollistaa ryhmäytymisen, työelämätaitojen tukemisen, oppimisen tukemisen, itsenäistymisen ja kasvun sekä terveiden elintapojen ja arjen tukemisen. Yksittäisiä vastauksia virtuaalisuuden mahdollisuuksista olivat lisäksi syrjäytymisen ehkäisy, uusien kokemusten mahdollistaminen ja luontokokemukset.

Mahdollisuuksien sijaan kolme vastaajaa koki, että luontokokemuksia ei saavutettu virtuaalisesti ja puolet mainitsi myös, että elämyksellisyys ei toteudu virtuaalisessa toiminnassa. Muita asioita, joita virtuaalisuuden ei koettu mahdollistavan, olivat uusien kokemusten mahdollistaminen, kestävän kehityksen mukaisen toiminnan edistäminen, uusien kaverisuhteiden muodostuminen, työelämätaitojen tukeminen ja ryhmäytyminen. Positiivista on se, että nuoret ottavat verkkoalustat virtuaalisessa toiminnassa nopeasti haltuun ja ovat avoimia niiden käyttöön. Nuorisotyöntekijöiltä verkkoalustojen haltuunotto sen sijaan voi vaatia enemmän aikaa ja perehtymistä, jollei ole esimerkiksi valmiiksi pelaamistaustaa, jonka puolesta verkkoalustat olisivat ennestään tuttuja.

Haastatteluissa oli mahdollisuus esittää tarkentavia kysymyksiä, miten tiettyjen työkalujen on koettu toimivan käytännössä. Purasen kokemuksen mukaan nuoret ovat voineet jakaa verkossa esimerkiksi WhatsAppilla ja Discordilla kokemuksia, vertaistukea, sekä hauskaa sisältöä. Ja keskustelua on voinut käydä sekä vakavammista että kevyemmistä aiheista. Nuorten keskusteluaktiivisuus riippuu ryhmän dynamiikasta. (Puranen 2020.) Päivärinta kertoo erasmuskerhon virtuaalitoiminnan Zoom-liveyhteyksien mahdollistaneen kokemusten jakamisen ryhmien kesken ja nuoret ovat voineet esittää toisilleen kysymyksiä. Virtuaalisten toimintojen tekeminen on ollut nuorille yhtenäistävä ja innostavaa ja se on vienyt nuorisovaihtoa selvästi eteenpäin. Ero nuorissa lähtötilanteeseen verrattuna on huomattavissa. Erasmuskerhon toiminnan ylläpitäminen ja toteuttaminen pandemiasta huolimatta on ollut ohjaajien ja nuorisotyön

näkökulmasta arvokasta, tapahtuipa se sitten kotimaassa tai ulkomailla. (Päivärinta 2020.)

Dokumenttianalyysin perusteella virtuaalisuuden hyviä puolia ovat muun muassa ihmisten läheneminen etäyhteyksien kautta ja yhteydenpidon mahdollistuminen, kansalaisten osallisuuden lisääntyminen ja tiedon kulun paraneminen, joiden lisäksi virtuaalisuus antaa mahdollisuuksia yhteiseen päätöksentekoon sekä vuoropuheluun (Dufva & Wäyrynen 2020). Kansainvälisen virtuaalisen verkkoleiritoiminnan osalta positiivista on saavutettavuus, sillä kuka vaan voi osallistua kotoaan käsin ja virtuaalinen leiritoiminta on ympäristöystävällistä eikä vaadi lentämistä. Leirille osallistuvilla nuorilla on myös mahdollisuus esitellä kotejaan ympäri maailmaa. (SEEDS 2020.) Virtuaalimatkailun hyväksi puoliksi voi laskea esteettömän osallistumisen liikuntarajoitteista huolimatta (Linnonmaa 2020) ja joissain tapauksissa osallistuminen ei vaadi rahaakaan, saatiikka aikaa niin paljoa kuin fyysinen matkustaminen. Koordinaatin Maailma avoinna-seminaarissa tuotiin esille se, että virtuaalinen viestintä reaaliajassa tai viivästetysti voi nuorilla madaltaa ohjaukseen hakeutumisen kynnystä. Nuorten kohtaaminen virtuaalisesti edellyttää työntekijältä hyvää verkkokirjoittamisen taitoa, valmiutta tehdä asioita uudella tavalla sekä keskustelun rytmittämistä ja oman toiminnan sanoittamista kirjoittamalla. (Kettunen 2020.) Virtuaalisen toiminnan huonoja puolia sen sijaan ovat yksinäisyyden lisääntyminen satunnaisten kohtaamisten puutteen vuoksi ja se, ettei toisen katsominen ruudulta voi korvata täysin fyysistä kontaktia. Nuorisotyössä teknologia ja virtuaalisuus voi lisätä myös eriarvoisuutta, sillä kaikilla ei ole tietokonetta, älypuhelin tai tablettia, tai välttämättä verkkoyhteyttäkään. Myös fyysiset rajoitteet voivat estää teknologian käytön. (Dufva & Wäyrynen 2020.)

6.5 Kotikansainvälisyys

Kotikansainvälisyys ei vaadi matkustamista ulkomaille, vaan se on kansainvälisten kokemusten ja osaamisen sekä kulttuurituntemuksen hankkimista kotimaassa, esimerkiksi omista lähiympäristöistä käsin. Se voi olla myös virtuaalista, kuten kansainväliisiin verkkotapahtumiin osallistuminen tai kielten opiskelu verkkokurssilla. (Opetushallitus 2020h, 4.) Koordinaatin Maailma avoinna -seminaarissa esitettiin useita muotoja, joilla kotikansainvälisyyttä on mahdollista poikkeusaikana edistää ja toteuttaa. Näitä olivat muun muassa verkostoituminen, kansainvälisen verkoston kokoaminen ja

kumppaneiden etsintä, kansainvälisyysklubi-, kielikahvila- ystävä- ja harrastustoiminnan pitäminen liveinä tai virtuaalisesti, nuorisovaihtojen suunnittelu nuorten kanssa Star of Europe -työkalua käyttäen, kouluttautuminen kansainvälisyyteen liittyen, kansainvälinen järjestötoiminta ja virtuaaliset vapaaehtoisleirit. (Heliövaara & Valve 2020)

Halusin ottaa teeman haastatteluissa esille. Kyselyssä yksi vastaaja kertoi lisänneensä kotikansainvälisyyttä paikallisilla nuorisotiloilla vierailujen muodossa, joiden aikana on voinut jakaa tietoa kansainvälisen nuorisotyön mahdollisuuksista. Myös ESC-tiimi-hankkeiden toteuttaminen Suomessa suomalaisilla nuorilla on ollut mahdollista ja yksi kotikansainvälisyyden muoto. Haastattelussa Puranen kertoo tiedottaneensa verkostoissa kansainvälisestä työstä sekä tavanneensa alueen toimijoita. Lisäksi hän on lähtenyt mukaan nuorten yrittäjyyttä tukevaan verkostoon, jonka ohjelmaa Erasmus+ for young entrepreneurs koordinoidaan yhdessä paikassa Suomessa. Pandemian aikana on ollut valitettavaa, etteivät Piispalan kansainväliset harjoittelijat ole päässeet käymään esimerkiksi lähialueen kouluilla ja muissa paikoissa, joissa he tavallisesti kävisivät. Paikat eivät ole uskaltaneet ottaa kansainvälisiä nuoria vastaan siitäkin huolimatta, että nuoret ovat olleet karanteenissa ja pysyneet Piispalassa. Nuorten tuomasta kansainvälisyydestä ovat hyötynneet pääasiassa Piispalassa käyneet ryhmät. (Puranen 2020.) Hyvä esimerkki kotikansainvälisyydestä on Oivangin erasmuskerhon toiminta paikallisesti. On mahdollista, että nuorten halu päästä hankkimaan kansainvälisyyskokemusta ulkomaille kasvaa sinne pääsyä odotellessa, kun taas toisaalta osalle nuorista ja nuorisotoimijoista kynnys lähtemiseen voi kasvaa (Puranen 2020).

6.6 Kouluttautuminen ja huomioitavaa

Haastattelussa molemmat Puranen ja Päivärinta sanovat, että verkkopohjaisista työkaluista on hyvä saada koulutusta, jotta niiden käyttö työssä nuorten kanssa on sujuvaa (Puranen & Päivärinta 2020). Yksi hyvä keino saada kokemusta ja oppia verkkotyökaluista, on osallistua itse erilaisiin etäkoulutuksiin ja seminaareihin. Hyvistä kansainväliseen työhön liittyvistä verkkotapahtumista ja -koulutuksista Puranen mainitsee Koordinaatin Maailmalle-tapahtumat, Star of Europe -työkalun nuorisovaihtojen järjestämiseen, sekä Eye Opener -koulutuksen. Lisäksi kansallinen toimisto järjestää hyvin ajantasaista neuvontaa virtuaalisuuteen liittyvissä Erasmus+ hankkeissa ja esimer-

kiksi Erasmus goes green -koulutuksesta saa oppia hankkeiden järjestämiseen virtuaalisesti ekologisella näkökulmalla. (Puranen 2020.) Mikäli kansainvälisen toiminnan aloittaa verkossa, hanketuet on mietittävä tarkkaan etukäteen. Hankkeen organisaatiotuki jää virtuaalisessa toiminnassa reilusti pienemmäksi ollen vain 35% tavallisesta päiväkohtaisesta hanketuesta. Tämä täytyy ottaa huomioon esimerkiksi verkkoseminaria järjestäessä, sillä järjestäminen verkossa vaatii livetapahtuman lailla yhtä paljon työtä ja seminaarin puhujista tulee kustannuksia (Puranen 2020). Päivärinnan mukaan virtuaalisessa nuoriso-vaihtotoiminnassakin 35% päiväkohtainen tuki on otettava huomioon (Päivärinta 2020).

6.7 Kestävä kehitys

Kyselyssä kartoitin avoimella kysymyksellä kansainvälisen työn tulevaisuuden näkymiä ja kehittämistarpeita. Vastauksissa esiin nousi kestävän kehityksen näkökulma, joten halusin käsitellä teemaa haastatteluissa. Kyselyn vastausten perusteella virtuaalisuus voi helpottaa tulevaisuudessa esimerkiksi hankkeiden suunnitteluvaiheita. Tämä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi suunnittelutapaamisten hoitamista verkossa, jolloin lyhyistä maiden välisistä lennoista voi luopua lentämisen vähentämiseksi. Virtuaaliset toiminnat eivät tule korvaamaan paikan päällä tehtäviä ja koettava asioita, mutta virtuaalisen matkailun ja kansainvälisten yhteistyötapojen kehittäminen voi olla nuorisokeskuksissakin pian ajankohtaista ja kestävän kehityksen mukaista.

Haastattelussa sekä Puranen että Päivärinta näkevät kestävän kehityksen näkökulman korostuvan tulevaisuudessa ja hankkeiden teemana se on isossa roolissa jo nyt (Puranen & Päivärinta 2020). Kansainvälinen työ mahdollistaa nuorille kestävään kehitykseen ja ilmastoahdistukseen liittyvien asioiden jakamisen ja auttaa nuoria huomaamaan, että aihe koskettaa nuoria ympäri maailman (Puranen 2020). Päivärinta kertoo ulkomaalaisten olevan kiinnostuneita suomalaisten ympäristökasvatuksellisista asioista ja esimerkiksi metsän hyödyntämisestä nuorten kanssa tehtävässä työssä. Nuorisokeskusten ohjelmissa luonto-oppiminen ja ympäristökasvatuksellisuus ovat teemoina mukana ja ohjelmia kehitetään niiden suuntaan edelleen (Päivärinta 2020). Kansainvälinen nuorisotyö vaatii kuitenkin tulevaisuudessakin maiden välistä liikkumista, mutta kestävä kehitys huomioidaan liikkuvuuksissa mahdollisesti eri tavalla.

Esimerkiksi matkustuskustannuksiin voi olla tulevaisuudessa mahdollista saada kompensatiota, kun liikutaan lentämistä vihreämmillä matkustustavoilla. (Päivärinta 2020.) Koordinaatin Maailma avoinna -seminaarissa Heliövaara ja Valve nostivat esiin myös ilmastovastuullisuuden korostumisen tulevaisuudessa ja sen, että etä- ja virtuaalivaihdot tulevat jatkossa säilymään ja lisääntymään kansainvälisessä työssä. Kansainvälisen osaamisen merkitys kasvaa edelleen, sillä globaalit maailman laajuiset haasteet vaativat maiden välistä yhteistyötä ja ratkaisuja. (Heliövaara & Valve 2020)

6.8 Tulosten yhteenveto

Teknologian sulautuminen kaikkeen on yksi Sitran megatrendeistä 2020 (Dufva & Wäyrynen 2020). Nuorisotyössä teknologia ja virtuaalisuus luovat paljon mahdollisuuksia, mutta suunnitellaan virtuaalisuutta osaksi toimintaa, on tärkeää ottaa huomioon nuorten mahdollisuudet erilaisten laitteiden käyttämiseen. Virtuaalisuus voi olla toimintaan osallistumisen mahdollistava esteettömyystekijä, kun taas toisilla ei ole mahdollisuutta sitä käyttää esimerkiksi laitteiden ja verkkoyhteyksien puutteen tai fyysisten rajoitteiden vuoksi. Käyttääkseen virtuaalisuutta hyödyksi työssä, on nuorisotyöntekijän hyvä perehtyä tai kouluttautua aiheeseen sekä työkalujen käyttöön. Kansainvälisen nuorisotyön hankkeissa virtuaalisuuden hyödyntämistä on hyvä suunnitella hanketukien takia tarkasti. Virtuaalisuus ei ole vain koronapandemia-ajan ilmiö, vaan se tulee olemaan nuorisotyössä ja kansainvälisessä nuorisotyössä tulevaisuudessakin osana työtä. Kestävän kehityksen painottaminen tulee korostumaan kansainvälisessä työssä, joten virtuaalisuutta on hyvä lähteä suunnittelemaan osaksi toimintaa sillä näkökulmalla. Pandemia-aikana kansainvälistä nuorisotyötä on mahdollista toteuttaa monin eri tavoin, joista kotikansainvälisyys on yksi hyvä keino.

7 TULOSTEN LUOTETTAVUUS

Tulosten luotettavuutta voidaan arvioida sen perusteella, kuinka hyvin tutkimusmenetelmä sopii tutkittavan aiheen tutkimiseen, vastaavatko tulokset todellisuutta, ovatko ne oikeita ja yleistettävissä olevia. (Hyväri & Vuokkila-Oikonen 2020). Tutkimuksen luotettavuutta voidaan pitää hyvänä silloin, kun tutkimuksen kysymykset ja kohde-ryhmä ovat oikeat (Hiltunen 2009, 3).

Benchmarkkaus toimi tässä opinnäytetyössä tutkimusmenetelmänä hyvin, sillä sen avulla oli mahdollista saada sellaisia laadullisia tuloksia, joihin haettiin vastauksia.

Vaikka havainnointi benchmarktavissa kohteissa jäi koronan vuoksi paikan päällä tekemättä, en usko sen vaikuttaneen tutkimuksen tuloksiin merkittävästi. Webropol-kyselyn avulla sain kattavasti tietoa, miten kansainvälistä nuorisotyötä on muissa nuorisokeskuksissa toteutettu pandemian aikana. Teemahaastattelujen tekeminen kyselyn rinnalla antoi tilaisuuden esittää tarkentavia lisäkysymyksiä ja syventyä tiettyihin teemoihin tarkemmin. Kysely ja haastattelut tukivat toisiaan, ja jommankumman käyttäminen pelkästään olisi jättänyt tulokset suppeammaksi. Kyselyyn ja haastatteluun valittu vastaajajoukko on määrällisesti pieni, mutta kaikki valitut henkilöt ovat kansainvälisen nuorisotyön ammattilaisia, mikä tekee tuloksista todellisuutta vastaavat ja niiden avulla on mahdollista kehittää Vasatokan kansainvälistä nuorisotyötä. Tutkittava aihe, virtuaalisuus kansainvälisessä nuorisotyössä, on tuore. Tämän vuoksi laajempi vastaajajoukko tai useampi haastattelu ei välttämättä olisi tuottanut kuitenkaan enempää hyödynnettävissä olevia tuloksia. Dokumenttianalyysiä tehdessäni en perehtynyt nuorisokeskusten kansainvälisen työn Instagram-tileihin, joten jotain ajankohtaista on sieltä voinut jäädä huomioimatta.

8 KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Esitän tässä kappaleessa kehittämisehdotuksia Vasatokan kansainvälisen nuorisotyön tarpeisiin benchmarkkauksen tulosten pohjalta. Ne ovat hyödynnettävissä myös laajemmin muuhun nuorisotyöhön, kansainvälisyys ei ole rajaava tekijä. Kehittämisehdotukset on jaettu teemoittain kappaleisiin.

8.1 Nuorten sisällöntuoton lisääminen osana toimintaa ja kansainvälisen työn markkinointia

Hyvä keino lisätä digitaalisuutta toimintoihin, on nuorten oma sisällön tuotto. Nuoret voivat valmistella sosiaalisen median sisältöä, kuten Facebook päivityksiä, Instagram-postauksia, videoblogeja ja blogitekstejä. Sisällön tuottoon voi yhdistää esimerkiksi valokuvaamisen, videot sekä tekstin tuottamisen. Tämä toimii niin kv-klubin, kansainvälisten vapaaehtoisten, sekä kansainvälisten ja kotimaisten ryhmien kanssa. Kansainvälisiä hankkeita ja Vasatokan kansainvälistä nuorityötä voi tuoda lisää esille juuri sosiaaliseen mediaan, jotta se lisää ihmisten tietoisuutta siitä mitä Vasatokassa tehdään. Siten voi löytää samalla kansainvälisyydestä kiinnostuneita nuoria osallistumaan kan-

sainväliseen toimintaan. Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen ohjelmat velvoittavat hankkeiden näkyväksi tekemisen, joten tämänkin puolesta sosiaalisen median sisältöä on hyvä lisätä. Markkinoinnin lisäksi sosiaalisen median sisällön tekemisen avulla nuorten on mahdollista tehdä myös näkyväksi omaa oppimisprosessiaan, esimerkiksi blogimuotoinen sisältö toimii itsereflektion välineenä ja oppimisen sanoittamisessa. Vasatokaan kotisivuilla on jo olemassa harvakseltaan käytössä oleva blogipohja, jolla on potentiaalia kansainvälisen ja kotimaisen nuorisotoiminnan esiin tuomiseen. Nuoret ovat usein myös taitavia tekemään sisältöä sosiaaliseen mediaan, vaikka tietenkään se ei päde kaikkiin nuoriin.

Valokuvaaminen toiminnan sisältönä on hyvä keino lisätä digitaalisuutta nuorisotyöhön. Esimerkiksi luontokuvaaminen nuorten kanssa yhdistää luonnon ja digitaalisuuden, vahvistaa nuorten luontosuhdetta sekä antaa mahdollisuuden luovaan itseilmaisuun kuvallisesti, sekä onnistumisen kokemuksiin upeiden luontokuvien muodossa. Valokuvata voi myös vaikka Vasatokaan aktiviteetteja tai siellä käyviä ihmisiä.

Virtuaalimatkoihin ja Purasen haastattelussa esiin tuomiin teaser-videoihin liittyen, voi konseptia hyödyntää Vasatokaan kansainvälisessä työssä ja samalla markkinoinnissa. VirtualTraveller-tyylisiä videoita voi tehdä nuorten kanssa, esimerkiksi kansainvälisten vapaaehtoisten ja kv-klubin osallistujien kanssa. Niissä on mahdollista esitellä Vasatokaan tiloja ja ympäristöä, sekä Inarin alueen ainutlaatuista luontoa ja paikkoja. Videot toimisivat sekä siten, että Vasatokkaan tulevat kansainväliset kumppanit, nuoret ja ryhmät, sekä kotimaiset muualta Suomesta tulevat ryhmät voivat ennakkoon tutustua paikkaan, johon ovat tulossa. Toiseksi videoiden tekeminen esimerkiksi Kv-klubin nuorten kanssa on hyvä keino nuorille esitellä omaa kulttuuriaan ja asuinalueitaan nuorisovaihtoryhmälle, mikäli nuorisovaihdon aloittaa virtuaalisesti, tai muutenkin. Ulkomaalaisille sekä osalle suomalaisista Lappi on eksoottinen kohde, ja Vasatokaan syrjäinen sijainti on sellainen, jota ei paikalla käymättä, tai näkemättä voi helposti kuvitella. Muun muassa erämaat, kaamos talvella ja yötön yö kesällä ovat sellaisia asioita, joita voisi virtuaalisesti videoiden avulla Vasatokkaan tuleville esitellä. Videoiden suunnittelu ja tekeminen nuorten kanssa antaa nuorille mahdollisuuden luovaan tekemiseen, joka kasvattaa digitaalisia taitoja ja hyödyttää tulevaisuuden opinnoissa ja työelämässä. Videosisällöt voivat mahdollistaa myös eräänlaisia luontoelämyksiä virtuaalisesti. Virtuaalimatkoille kannalta ajatellen, videot mahdollistavat tutustumisen paikkoihin paikan päälle tulematta, esteettömästi liikuntarajoitteista, rahasta ja ajasta

riippumatta. Jotta VirtualTraveller-tyylisiä 360-videoita saa tehtyä, vaatii se 360-kameran hankkimisen, mutta investointina se ei ole kovin kallis.

8.2 Virtuaalisuus osana toimintaa

Erasmus+ uudella ohjelmakaudella painotetaan digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämistä aiempaan ohjelmakauteen verrattuna, esimerkiksi liikkuvuushankkeissa fyysistä liikkuvuutta voi täydentää virtuaalisin keinoin. (Opetushallitus 2021.) Benchmarkkauksen tulosten perusteella esimerkiksi hankkeiden 1-2 päivän mittaiset Advanced Planning Visit, eli APV-suunnittelutapaamiset ovat toteutettavissa virtuaalisesti. Edellisessä kappaleessa kuvatut videot Vasatokasta toimisivat paikan esittelyinä, sillä APV:n yhtenä tarkoituksena on, että kumppanimaiden hankekoordinaattorit tutustuvat etukäteen paikkaan, jonne nuoria lähettävät tai ovat tulossa nuorten kanssa esimerkiksi nuorisovaihtoon. Virtuaaliset APV-tapaamiset toimivat etenkin silloin, kun kumppanimaiden hankekoordinaattorit ovat ennestään tuttuja ja käyneet jo Vasatokassa, eli paikka on heille entuudestaan tuttu. Joidenkin hankkeiden APV-tapaamisilla on myös nuoria osallistujia mukana ja tällöin tapaamiset on ensisijaisesti hyvä pitää paikan päällä. APV-tapaamisten tavoitteita ovat lisäksi kumppaneihin tutustuminen ja sen myötä yhteistyön vahvistaminen, sekä yhteisistä pelisäännöistä ja käytännöistä sopiminen. Riippuen hankkeen sisällöstä ja osallistujista, on mahdollista harvinaista, onko APV tarpeen pitää paikan päällä vai päästäänkö yhtä hyvään lopputulemaan virtuaalisesti, jolloin vältytään lentomat kustukselta lyhyelle vierailulle.

Opetushallitus tarjoaa mahdollisuuden Virtual Exchange-virtuaalivaihtoihin, jotka toimivat osana kansainvälisen nuorisotyön hankkeita, kuten myös itsenäisinä jaksoina (Valve & Opetushallitus 2020d). Erasmus+ ohjelman rahoittamissa virtuaalivaihtoissa nuorten on mahdollista osallistua valmiisiin virtuaalisiin vaihtoihin, joissa fasilitoitujen keskusteluiden avulla saavutetaan kulttuurien välistä oppimista ja mahdollisuus on myös saada koulutusta siitä, kuinka oma virtuaalivaihto suunnitellaan. (European Youth Portal 2020a & Opetushallitus 2020d.) Tällaisesta mahdollisuudesta esimerkiksi suomalaisia Vasatokassa käyviä nuoria voi tehdä tietoiseksi. Osallistuminen virtuaaliseen kansainväliseen toimintaan voi olla jollakin nuorella alkusysäys sille, että uskaltaa lähteä maailmalle esimerkiksi nuorisovaihtoon tai vapaaehtoistyöhön tulevaisuudessa.

Kv-klubin tapaamisissa on myös mahdollista hyödyntää virtuaalisuutta useammalla tavalla. Jos pandemiatilanne esimerkiksi rajoittaa kokoontumista, on tapaamiset mahdollista pitää jonkin verkkoa hyödyntävän työkalun välityksellä. Virtuaaliset tapaamiset mahdollistavat osallistumisen sellaisille osallistujille, jotka ovat muuttaneet opiskelemaan lähikuntiin, tai asuvat kaukana. Huomioon otettavaa on verkkoyhteyksien toimivuus syrjäseuduilla, sillä verkon katvealueita löytyy Inarissa. Klubikerroille on virtuaalisesti mahdollista saada vierailijoita, kuten Vasatokan entisiä vapaaehtoisia, mikä antaa myös heille mahdollisuuden halutessaan olla yhteyksissä Vasatokkaan ja tutuksi tulleisiin nuoriin. Kv-klubilla on monta toteuttamista odottavaa nuorisovaihtoa ja virtuaalinen aloittaminen ja tutustuminen vaihtoryhmiin jo ennen varsinaista liikkuvuusjaksoa Päivärinnan kertoman erasmuskerhon mallin mukaan tutustuminen, on mahdollisuus. Yhteydenpito vaihtoryhmiin onnistuu esimerkiksi Zoomin tai Discordin välityksellä ja nuoret voivat tehdä sisältöä itse. Kuusamon erasmuskerhon esimerkistä voi ottaa mallia virtuaaliseen sisältöön, eli aiheita voivat olla esimerkiksi arkeen liittyvät asiat, nuorten ajanviettopaikat, opiskeluun liittyvät asiat, musiikki, elokuvat, historia, suomalainen ja saamelainen kulttuuri, ruokakulttuuri, reseptien jakaminen ja kokkaaminen, nuorten järjestämät tapahtumat, nuorille tärkeitä paikat ja luontopaikat Inarissa. Aloittaessa nuorisovaihtoja virtuaalisesti, tulee hankerahoitus ottaa huomioon ja laskea tarkkaan.

8.3 Koulutus

Jotta virtuaalisuutta hyödyntäviä työkaluja oppii käyttämään sujuvasti, on niihin hyvä perehtyä tai koulutautua ensin. Etäkoulutuksiin ja -seminaareihin osallistuminen antaa kokemusta työkalujen käyttämisestä ja monikaan ei varmasti ole pandemian aikana niihin osallistumisesta voinut välttyä. Kuitenkin on syytä harjoitella työkalujen käyttöä pelkän osallistumisen lisäksi, jotta niitä voi sujuvasti nuorten kanssa käyttää. Muun muassa Verken kotisivuilta www.verke.org löytyy ”Materiaalit” ja ”Verkkokoulutukset” -osioista kattavasti sekä kirjoitettuja, kuvallisia että videoituja ohjeita, opastusta ja itsenäisesti suoritettavia verkkokursseja digitaaliseen nuorisotyöhön ja virtuaalisiin työkaluihin, kuten Discordiin liittyen. Virtuaalisten työkalujen kokeileminen itse tai vaikkapa työporukan kesken ensin on suositeltavaa, ennen kuin käytön aloittaa nuorten kanssa.

8.4 Kotikansainvälisyyden lisääminen

Koronapandemian aikana hyvä keino toteuttaa kansainvälisyyttä on kotikansainvälisyyden lisääminen, sillä se ei vaadi matkustamista ulkomaille, vaan toteuttaminen on mahdollista lähialueilla. Kotikansainvälisyyttä voi lisätä esimerkiksi tapaamalla alueen toimijoita, kuten kouluja ja nuorisotoimia, joilla kansainvälisistä mahdollisuuksista voi tiedottaa ja kertoa esimerkiksi hyödyntämällä Maailmalle.netin Kansainvälistymään! -ryhmäohjausmateriaalia (2020), jota löytyy niin peruskoulun viimeisillä luokilla oleville, lukiolaisille sekä ammatillisen koulutuksen opiskelijoille. Materiaalia voi käyttää tukena kansainvälisyyden ja erilaisten kansainvälistymisen mahdollisuuksien esittelyssä ja inspiraation herättämisessä kansainvälisen osaamisen hankkimiseen. Materiaaleja voi hyödyntää pienryhmätyöskentelyyn sekä isompien ryhmien infotilaisuuksiin ja niistä löytyy harjoituksia ohjeineen nuorille, joita voi käyttää myös muusta materiaalista irrallaan ohjaustilanteissa. Toinen ohjauksen tukena käytettävä työkalu on Euroguidancen tuottamat Polku maailmalle -ohjauskortit (2020), jotka voi tilata Euroguidancelta. Niitä voi käyttää kansainvälistymisohjauksen lisäksi muussakin ohjauksessa ja vuorovaikutustyössä esimerkiksi itsereflektion, tavoitteiden asettamisen ja tunteiden sanoittamisen tukena, joten ne toimisivat varmasti esimerkiksi Nuotta- valmennuksissa.

Muita kotikansainvälisyyden lisäämisen muotoja on juuri virtuaalisesti tai kasvokkain tapahtuva toiminta, kuten harrastustoiminta, kielikahvila- tai ystävätoiminta, joka voi mahdollistaa kokoontumisen paikallisesti, jonka lisäksi virtuaalinen osallistuminen maailmalta onnistuu myös. Kv-kerho on myös erinomainen kotikansainvälisyyden paikallisesti tapahtuva muoto ja nuorten kanssa voi poikkeusaikana myös suunnitella tulevaisuuteen kansainvälistä toimintaa, esimerkiksi nuorisovaihtoja Star of Europe -työkalun avulla. Nuorten kanssa voi myös tutustua erilaisiin kansainvälisiin vapaaehtoisverkkoleireihin, joista SEEDS:n kansainvälinen verkkoleiri on oiva esimerkki. Vasatokassa voi pohtia, sopivatko verkkoleirit osaksi toimintaa, jos koronan takia ryhmät eivät muutoin paikalle pääse. SEEDS-vapaaehtoisverkkoleirin lisäksi Partion verkkoleirimallin mukainen sisältö soveltuu esimerkiksi leirikoulutoimintaan ja voi toimia myös kansainvälisillä leirikouluilla. Partion verkkoleirin luontoaktiviteetit ovat hyvin sovellettavissa nuorisokeskustoimintaan. Isoa osaa Vasatokan elämyksellisistä aktiviteeteista, kuten kiipeilyä tai melontaa ei ole mahdollista tehdä ja kokea virtuaalisesti,

mutta sen sijaan esimerkiksi luontoseurantaa, luontokuvausta, luontotaidetta, erätaitojen opetteluja, kierrätystehtäviä, geokätköilyä ja suunnistuksen harjoittelua on mahdollista toteuttaa virtuaalisesti.

8.5 Kehitysehdotusten hyödyntäminen Vasatokassa

Kehitysehdotukset ovat benchmarkkauksen pohjalta kehitettyjä ja niiden ottaminen käyttöön nuorisokeskus Vasatokassa on harkinnanvaraista ja resursseista riippuvaa. Osa kehitysehdotuksista on mahdollista toteuttaa, kun Vasatokkaan saadaan jälleen kansainvälisiä nuoria ja kv-klubia koskevia kehitysehdotuksia on mahdollista toteuttaa, kun tauolla olleen kv-klubin saa jälleen pyörimään. Kehitysehdotukset ovat sellaisia, että niitä on mahdollista toteuttaa ja hyödyntää, vaikkei kansainvälisestä nuorisotyöstä vielä pitkäaikaista työkokemusta olisikaan, kuten tällä hetkellä vakituisen kansainvälisen nuorisotyön ohjaajan sijaisena toimivalla allekirjoittaneella. Osassa ehdotuksista on myös kuvattu, mihin muuhun nuorisokeskustoimintaan ne voivat soveltua, joten niistä voivat hyötyä myös muut nuorisotyöntekijät Vasatokassa.

9 OPINNÄYTETYÖPROSESSI JA POHDINTA

Oletuksena ja toiveena opinnäytetyötä aloittaessa oli, että työn tuloksena löytyy hyviä toimintamalleja, joita on mahdollista hyödyntää Vasatokan kansainvälisessä nuorisotyössä. Opinnäytetyön tutkimusaiheen ajankohtaisuuden vuoksi tuli ottaa huomioon, ettei tutkittua tietoa välttämättä löydy paljoa, eikä kansainvälisen työn virtuaalisesta toteuttamisesta ole vielä paljoa kokemuksia. Opinnäytetyön edetessä esimerkiksi juuri virtuaalisuuteen liittyviä koulutuksia tuli vastaan enenevässä määrin, samoin lisääntyvää tietoa kansainvälisen nuorisotyön toteuttamisesta virtuaalisesti. Vasatokassa työt aloitettuani olen ollut nuorisokeskusten kansainvälisen työn koordinaattoreiden kanssa tekemisissä ja yhteyksissä työn puolesta ja huomannut, että kansainvälisen työn ja virtuaalisten vaihtoehtojen kehitystä tapahtuu hiljalleen koko ajan. Jos kyselyn ja haastattelun toteuttaisi uudelleen noin neljä kuukautta myöhemmin opinnäytetyön palautushetkellä, voisi tuloksia mahdollisesti saada laajemmin. Työssä olen lisäksi osallistunut Opetushallituksen kansainvälisen nuorisotyön verkkokoulutuksiin, joissa olen tavannut paljon muita kansainvälistä nuorisotyötä Suomessa tekeviä toimijoita. Tapaamiani toimijoita olisi voinut olla kiintoisaa ottaa mukaan benchmarkkaukseen,

mutta opinnäytetyön tekohetkellä benchmarkattavia toimijoita valitessani en niitä löytänyt.

Humanistisen ammattikorkeakoulun opinnäytetöissä benchmarkkaus on usein käytetty menetelmä ja se soveltui hyvin myös tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi. Benchmarkkauksen toteutuminen osittain ryhmätyönä mahdollisti sen, että tutkimusta oli mahdollista pohtia useamman ihmisen voimin. Vaikka webropol-kyselyn tekeminen oli melko työlästä, opin paljon kyselyn tekemisestä ja mikäli tulevaisuudessa työelämässä teen esimerkiksi määrällistä tutkimusta, on tästä kokemuksesta hyötyä. Alustavasti olemme Vasatokan ohjaajatiimin kanssa pohtineet jo kyselytutkimuksen toteuttamista Vasatokan leirikoulutoiminnan kehittämistarpeen selvittämiseksi.

Kehittämisehdotuksia aion hyödyntää kansainvälisessä nuorisotyössä mahdollisuuksien mukaan. Työt aloitettuani kansainväliselle työlle on tehty oma Instagram-tili, jonne on tarkoitus hyödyntää nuorten tuottamaa sisältöä, kun kansainvälisiä nuoria taas saadaan Vasatokkaan. Lisäksi aikomuksena on lisätä kotikansainvälisyyttä, muun muassa tapaamalla alueen toimijoita ja vieraillemalla kouluilla.

Ilman opinnäytetyön tekemistä, en olisi todennäköisesti tehnyt yhtä laajaa tutkimusta, kuinka virtuaalisuutta on nuorisotyössä ja varsinkin kansainvälisessä nuorisotyössä hyödynnetty. Virtuaalisuuteen perehtyminen tämän opinnäytetyön aikana herätti myös huomion, että kiinnostavia mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja nuorisotyöhön on valtavasti. Havaitsin myös sen, että olen käyttänyt digitaalisuutta hyödyksi eri työtehtävissä aikaisemminkin, jopa kiitettävän monipuolisesti. Ennen opinnäytetyön tekemistä en ollut sitä vain tietoisesti pohtinut. Virtuaalisuus ei ollut myöskään minua erityisemmin kiehtonut, joten on erittäin positiivista, että sain opinnäytetyön myötä lisää kipinää virtuaalisten toimintojen ja digitaalisuuden hyödyntämisestä työssä. Opinnäytetyötä aloittaessani olin kiinnostunut, onko nuorisokeskuksille ominaista elämyksellistä luonnossa tapahtuvaa toimintaa mahdollista toteuttaa virtuaalisin keinoin, mutta näkökulma jäi kuitenkin tausta-alalle työn edetessä. Se olisi mielenkiintoinen ja hyödyllinen tutkimusaihe ja kehittämisen kohde jatkoa ajatellen.

Opinnäytetyöprosessi alkoi elokuussa 2020 aiheen kartoittamisella, jonka jälkeen seurasi aineiston hankinta ja kirjoittamista loka-marraskuun aikana. Joulukuussa opin-

näytetyön kirjoittamiseen tuli tauko uuteen työhön perehtymisen vuoksi. Tammi-kuussa 2021 kirjoittaminen jatkui, joskin täysiaikaiseen työhön yhdistettynä kirjoittamiseen syventyminen ei ollut niin helppoa, mutta työ sen sijaan antoi näkökulmaa opinnäytetyöhön ja toisin päin. Yhden opinnäytetyön Jyväskylän ammattikorkeakoulussa 2014 kirjoittaneena tiedostin, että suunniteltu aikataulu ei aina pidä, ja matkan varrella voi tulla esteitä ja viivästyksiä. Sen puolesta olen tyytyväinen, että opinnäytetyö valmistui suunnitellusti talven 2021 aikana.

LÄHTEET

- Allianssi 2020. Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi. Viitattu 25.11.2020. <https://www.alli.fi/>
- Aluehallintovirasto 2020. Kentälle kadonneet & verkosta löytyneet. Etelä-Suomen alueelliset nuorisotyöpäivät korvaava webinaari 6.10.2020. Viitattu 9.3.2021. <https://www.youtube.com/watch?v=iRytc8zuPOY>
- Aluehallintovirasto 2013. Viitattu 25.11.2020. <http://www.avi.fi/web/avi/aiheet>
- Dufva, Mikko & Wäyrynen, Anna 2020. Teknologia tuo koronan jälkeiseen aikaan paljon mahdollisuuksia – ja muutamia uhkia. Koronan vaikutukset -kirjoitussarja. Sitran julkaisu 29.07.2020. Viitattu 18.11.2020. <https://www.sitra.fi/artikkelit/teknologia-tuo-koronanjälkeiseen-aikaan-paljon-mahdollisuuksia-ja-muutamia-uhkia/>
- Duodecim terveyskirjasto 2021. Lääketieteen sanasto. Pandemia & epidemia. Viitattu 9.3.2021. https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=ltto2478
- Euroopan komissio 2020. Erasmus+ programme guide. Viitattu 15.9.2020. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/introduction/how-to-read-programme-guide_fi
- European Youth Portal 2020a. Erasmus+ Virtual Exchange. Who can take part? Viitattu 12.11.2020. https://europa.eu/youth/erasmusvirtual/who-can-take-part_en
- European Youth Portal 2020b. Erasmus+ Virtual Exchange. About Virtual Exchange. Viitattu 12.11.2020. https://europa.eu/youth/erasmusvirtual/about-virtual-exchange_en
- Finlex 2016. Nuorisolaki 1285/2016. Viitattu 26.11.2020
- Hautio, Minna & Kóbor-Laitinen Zita 2020. Lisää menetelmistä. Humakin tutkimuksellinen kehittämistoiminta -kurssin ppt 24.11.2020. Ei julkaistu.
- Heliövaara, Sanna & Valve, Ysi. 2020. Nuorten elämä ei ole tauolla –kansainvälistymisvaihtoehdot nyt ja tulevaisuudessa. Maailma avoinna – kansainvälistymisen polkuja tässä ajassa verkkoseminaari 9.12.2020. Viitattu 13.2.2020. https://www.koordinaatti.fi/system/files/2020-12/Nuorten%20el%C3%A4m%C3%A4%20ei%20ole%20tauolla_o.pdf
- Hietaniemi, Tuuli & Poussa, Liisa 2020. Vauhdittaako korona siirtymää kohti kestävä yhteiskunta? Koronan vaikutukset -kirjoitussarja. Sitran julkaisu 1.7.2020. Viitattu 12.11.2020. <https://www.sitra.fi/artikkelit/vauhdittaako-korona-siirtymaa-kohti-kestavaa-yhteiskuntaa/>
- Hiltunen, Leena 2009. Validiteetti ja reliabiliteetti. Graduryhmä 18.2.2009. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 8.2.2021. http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti_handout.pdf
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2001. Teemahaastattelu. Kokonaisuudessa Anita Saaranen-Kauppinen & Anna Puusniekka. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Luku 6.3.2 Teemahaastattelu. Verkkojulkaisu. Viitattu 6.11.2020. https://www.fsd.tuni.fi/metelmaopetus/kvali/L6_3_2.html

- Hyväri, Susanna & Päivi Vuokila-Oikkonen, Päivi 2020. Osallistavan ja tutkivan kehittämisen opas 2.0: Tutkimus- ja kehittämistyön luotettavuus. Viitattu 8.2.2021. <https://libguides.diak.fi/c.php?g=670543&p=4760642#s-lg-box-15268726>
- Kettunen, Jaana 2020. Tiedon jaosta ohjauksellisten kysymysten yhteisölliseen työstämiseen. Maailma avoinna – kansainvälistymisen polkuja tässä ajassa verkkoseminaari 9.12.2020. viitattu 13.2.2020. <https://www.koordinaatti.fi/system/files/2020-12/Tiedonjaosto%20ohjauksellisten%20kysymysten%20yhteis%C3%B6lliseen%20ty%C3%B6st%C3%A4miseen.pdf>
- Kobor-Laitinen, Zita 2020. Tutkimuksellinen kehittämistoiminen -kurssin 4. webinaari 5.11.2020. Viitattu 6.2.2021. Ei julkaistu
- Koirikivi, Minna 2020. Discord-nuorisotiloja, striimejä ja pelitoimintaa – nuorisotyössä innovoidaan etätoimintaa koronaviruksen myötä. KameOn artikkeli 23.3.2020. Viitattu 25.11.2020. <https://kameon.gg/etatoimintaa-koronaviruksen-myota>
- Koroma-Mikkola, Anna 2020. Partiokesä tarjoaa virtuaalisen leiripelin, etäleiriohjelmaa ja perinteisiä retkiä ja leirejä. Partion verkkoartikkeli 12.6.2020. Viitattu 26.11.2020. <https://www.partio.fi/ajankohtaista/partiokesa-tarjoaa-virtuaalisen-leiripelin-etaleiriohjelmaa-ja-perinteisia-retkia-ja-leireja/>
- Kurki, Annina 2020. Kansainvälinen nuorisotyö keksii itseään uudelleen. Opetushallitus blogi-teksti 30.10.2020. Viitattu 11.11.2020. <https://www.oph.fi/fi/blogi/kansainvalinen-nuorisoty-keksii-itseaan-uudelleen>
- Lauha, Heikki 2019. Miksi tarvitsemme digitaalista nuorisotyötä? Teoksessa Heikki Lauha & Kati Nölvak (toim.) Digitaalisuus ja nuorisotyö. Verke julkaisu. Viitattu 27.10.2020. <https://www.verke.org/wp-content/uploads/2019/02/Digitalisaatio-ja-nuorisoty.pdf>
- Lindholm, Arto 2020. Kvantitatiivinen tutkimus opinnäytetyössä. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta -webinaari 5.11.2020. Humanistisen ammattikorkeakoulun opetusmateriaalit. Ei julkaistu.
- Linna, Esa 2020. Koronaviruskaudella nuoria kohdataan verkossa. Arkistojuttu 27.8.2020 Nuorisotyö-lehden internetsivuilla. Ilmestynyt Nuorisotyö-lehdessä nro 1/2020. Viitattu 25.11.2020. <https://nuorisoty.nuorisoseurat.fi/arkistojuttu-koronaviruskaudella-nuoria-kohdataan-verkossa/>
- Merikukka, Salla 2020. Koronavirus on siirtänyt nuorisotyön pääosin verkkoon - nuorisotyön tarve korostunut poikkeustilan aikana. Allianssin julkaisu 26.03.2020. Viitattu 25.11.2020. <https://www.alli.fi/uutiset/koronavirus-siirtanyt-nuorisotyon-paasin-verkkoon-nuorisotyon-tarve-korostunut>
- Miettinen, Ville 2020. ”Nuoria pitää moikata heidän omalla reviirillään” – Jalkautuvaan toimintaan pitkään panostanut Vantaa sai ministeritason kiitosta poikkeusajan nuorisotyöstä. Kuntalehti uutinen 29.5.2020. Viitattu 20.10.2020. <https://kuntalehti.fi/uutiset/opetus-ja-kulttuuri/nuoria-pitaa-moikata-heidan-omalla-reviirillaan-jalkautuvaan-toimintaan-pitkaan-panostanut-vantaa-sai-ministeritason-kiitosta-poikkeusajan-nuorisotyosta/>
- MOOC Digital Youth Work 2020. Digital Youth Work: What, Why and How? MOOCDigital: Starting with Digital Youth Work. Verkkokurssi. Ei julkaistu.

Nuori ry & Allianssi 2020. Nuorisotyön ammattieettiset ohjeet. Viitattu 26.11.2020. https://www.nuoli.info/application/files/7015/7866/7683/nuoli_eettisetOhjeet_A3_191219_n.pdf

Nuorisokeskus Villa Elba 2015. International Club – Ohjaajan opas. Päivitetty verkkojulkaisu. Viitattu 19.9.20 <https://www.villaelba.fi/content/uploads/2019/08/ICo-pas2015.pdf>

Näpärrä, Liisa 2017. Haastattelun lajityypit. Viitattu 6.11.2020. <https://spoken.fi/2180/>

Opetushallitus 2020a. Erasmus+ - ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmissa ulkomaanjaksot voi aloittaa virtuaalisesti. Uutinen 26.5.2020. Viitattu 21.10.2020. <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2020/erasmus-ja-euroopan-solidaarisuusjoukot-ohjelmissa-ulkomaanjaksot-voi-aloittaa>

Opetushallitus 2020b. EU:n nuoriso-ohjelmat: MOOC – Digitaalisen nuorisotyön verkkokurssi. Viitattu 15.10.2020. <https://www.oph.fi/fi/tapahtumat/2020/eun-nuoriso-ohjelmat-mooc-digitaalisen-nuorisotyon-verkkokurssi>

Opetushallitus 2020c. Koronaviruksen vaikutukset Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmiin. Uutinen 06.7.2020. Viitattu 21.10.2020. <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2020/koronaviruksen-vaikutukset-erasmus-ja-euroopan-solidaarisuusjoukot-ohjelmiin>

Opetushallitus 2020d. Ryhmytyminen kävi hetkessä! Virtuaalivaihto hitsasi urheilulliset nuorisotyöntekijät yhteen. Opetushallituksen uutinen 14.5.2020. Viitattu 12.11.2020. <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2020/ryhmaytyminen-kavi-hetkessa-virtuaalivaihto-hitsasi-urheilulliset-nuorisotyontekijat>

Opetushallitus 2020e. Kehittäminen ja kansainvälisyys. Erasmus+ -ohjelma. Viitattu 15.9. <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen-ja-kansainvalisyys/erasmus-ohjelma>

Opetushallitus 2020f. Kehittäminen ja kansainvälisyys. Euroopan Solidaarisuusjoukot. Viitattu 16.9 <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen-ja-kansainvalisyys/tietoa-kansainvalistymisrahoituksesta/euroopan-solidaarisuusjoukot>

Opetushallitus 2020g. Ohje Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmille Force Majeure -tapauksessa. Versio 19.3.2020. Viitattu 26.1.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/force-majeure-ohje-erasmus-ja-euroopan-solidaarisuusjoukot_19.03.2020.pdf

Opetushallitus 2020h. Kansainvälistymään! Peruskoulu. Powerpoint-materiaaleja kansainvälisyysohjaukseen. Viitattu 9.2.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/kansainvalistymaan-peruskoulu_o.pdf

Opetushallitus 2021. Erasmus+ -ohjelma: uusi ohjelmakausi 2021-2027. Viitattu 6.2.2021. <https://www.oph.fi/fi/ohjelmat/erasmus-ohjelma-uusi-ohjelmakausi-2021-2027#e6e0f6d6>

Partio 2020. Leiriohjelma. Viitattu 27.11.2020. <https://partio-ohjelma.fi/leiriohjelma/>

Partio Scout 2019. Suomen partiolaisten kansainvälisen toiminnan linjaukset. Viitattu 6.11.2020. <https://www.partio.fi/wp-content/uploads/2019/04/Kansainv%C3%A4lisen-toiminnan-linjaukset.pdf>

Rantala, Kati 2020. Maksullinen virtuaalimatkailu on korona-ajan uusi ilmiö – ensimmäiset japanilaisryhmät tulevat Saimaalle virtuaalisesti kesäkuussa. Ylen verkkouutinen 27.5.2020. Viitattu 3.11.2020. <https://yle.fi/uutiset/3-11370424>

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. 7.1 Analyysin äärellä. Kvali-MOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto -verkkójulkaisu. Viitattu 6.2.2020. https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_1.html

Salto 2020. Massive Open Online Course (MOOC) on Digital Youth Work E-learning 15 November 2020 - 31 May 2021 Lithuania. Viitattu 25.11.2020. <https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/training/massive-open-online-course-mooc-on-digital-youth-work.8881/>

SEEDS Volunteering for Iceland 2020. SEEDS 102. Virtual camp Environmentally Aware - Learn from home. Viitattu 3.11.2020. <https://www.seeds.is/volunteer-workcamps-iceland/1357>

Seppänen-Järvelä, Riitta 2005. Johdanto: Vertaisuuteen perustuvat kehittämis- ja arviointimenetelmät: innovatiivisia ratkaisuja. Julkaisussa Seppänen-Järvelä, Riitta (toim.) Vertaismenetelmät kehittävän arvioinnin välineenä – Hyvät käytännöt menetelmäkäsikirja. Stakes arviointiraportteja 2/2005. Viitattu 20.10.2020. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/77163/vertaismenetelmät.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Suomen nuorisokeskusyhdistys ry (SNK ry) 2020a. Nuorisokeskustoiminta. Viitattu 28.10.2020. <http://www.snk.fi/nuorisokeskustoiminta.html>

Suomen nuorisokeskusyhdistys ry (SNK ry) 2020b. Nuorisokeskusten pedagoginen työote. Viitattu 28.10.2020. <http://www.snk.fi/nuorisokeskustoiminta/nuorisokeskusten-pedagoginen-tyoote.html>

Suomen nuorisokeskusyhdistys ry (SNK ry) 2020c. Luonto- ja ympäristökoulut. Viitattu 28.10.2020. <http://www.snk.fi/nuorisokeskustoiminta/luonto-ja-ymparistokoulut.html>

Suomen nuorisokeskusyhdistys ry (SNK ry) 2020d. Kansainvälinen toiminta. Viitattu 28.10.2020. <http://www.snk.fi/nuorisokeskustoiminta/kansainvalinen-toiminta.html>

Valkeapää, Anne 2020. Polkuja maailmalle? Uusia työvälineitä kansainvälisyysohjaukseen |Euroguidance, Opetushallitus. <https://www.koordinaatti.fi/system/files/2020-12/Polkuja%20maailmalle%20Uusia%20ty%C3%B6v%C3%A4lineit%C3%A4%20kansainv%C3%A4lisyysohjaukseen.pdf>

Valve, Ysi 2020a. Tuetut hankkeet ovat tarttuneet mahdollisuuteen aloittaa hanke virtuaalisesti. Opetushallituksen Uutinen 14.09.2020. Viitattu 16.9.2020. <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2020/tuetut-hankkeet-ovat-tarttuneet-mahdollisuuteen-aloittaa-hanke-virtuaalisesti>

Valve, Ysi 2020b. Kevään toisella Erasmus+ Youth in Action -hakukierroksella jaettiin tavallista vähemmän rahaa. Opetushallituksen uutinen 11.8.2020. Viitattu 18.11.2020. <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2020/kevaan-toisella-erasmus-youth-action-hakukierroksella-jaettiin-tavallista-vahemman>

Vasatokka 2020a. Vasatokan historiaa. Viitattu 4.11.2020. <https://vasatokka.fi/vasatokka/vasatokan-historiaa/>

Vasatokka 2020b. Nuorisokeskus. Viitattu 4.11.2020. <https://vasatokka.fi/nuorisokeskus/>

Verke 2021. Mitä on digitaalinen nuorisotyö? Ja mitä Verke tekee? Viitattu 9.3.2021. <https://www.verke.org/verke/>

Verke 2020. Verke-kotisivut. Viitattu 25.11.2020. <https://www.verke.org/>

VirtualTraveller 2020. About VirtualTraveller. Viitattu 12.11.2020. <https://virtualtraveller.com/about?tab=about>

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto 2010. Menetelmäopetuksen tietovaranto Kvanti-MOTV. Kyselylomakkeen laatiminen. Viitattu 19.11.2020. <https://www.fsd.tuni.fi/metelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>

LIITTEET

Liite 1 Kansainvälinen nuorisotyö -kysely

Kansainvälinen nuorisotyö

1. Toimipisteeni on

-
- Anjala
- Hyvärilä
- Marttinen
- Metsäkartano
- Oivanki
- Piispala
- Pikku-Syöte
- Villa Elba
- Partio

2. Millaista kansainvälistä nuorisotyötä toimipisteessäsi toteutetaan?

- Opintovierailut
- Nuorisovaihdot
- Kv-klubi toiminta
- Kansainväliset leirit
- Tapahtumat ja teemapäivät
- Seminaarit ja koulutukset
- Euroopan solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoispalvelut
- Solidaarisuusprojektit
-

Muuta, mitä?

3. Miten koronapandemia on vaikuttanut tekemääsi kansainväliseen nuorisotyöhön?

Koronapandemia ei ole vaikuttanut tekemääni kansainväliseen nuorisotyöhön

Olen tehnyt muutoksia työhön,

millaisia?

En ole voinut tehdä kansainvälistä nuorisotyötä koronapandemian aikana, koska

4. Mitkä työn muodot ovat muuttuneet tai estyneet koronapandemian takia?

Opintovierailut

Nuorisovaihdot

Kv-klubi toiminta

Kansainväliset leirit

Tapahtumat ja teemapäivät

Seminaarit ja koulutukset

Vapaaehtoispalvelut

Solidaarisuusprojektit

Muut, mitkä?

5. Oletko tehnyt kansainvälistä nuorisotyötä verkossa?

Kyllä

Ei

Olen käyttänyt kansainvälisen nuorisotyön välineenä verkossa

Verkkoleiri

Discord

Tiktok

Instagram

Snapchat

Twitter

Blogi

Videoblogi

Verkkoleiri

Facebook

Twitch

Whatsapp

Muita, mitä?

Verkkotyöskentely on mahdollistanut (kansainvälinen nuorisotyö):

- Nuorten tavoittaminen ajasta ja paikasta riippumatta
- Yhteisöllisyys
- Ryhmytyminen
- Työelämätaitojen tukeminen
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Oppimisen tukeminen
- Vaikutusmahdollisuuksien tukeminen
- Uusien kokemusten mahdollistaminen
- Kokemusten jakaminen
- Osallisuuden tukeminen
- Luontokokemukset
- Itsenäistymisen ja kasvun tukeminen
- Terveiden elintapojen ja arjen tukeminen
- Kestävän kehityksen mukaisen toiminnan edistäminen
- Uusien kaverisuhteiden muodostuminen
- Muita mahdollisuuksia, mitä?
- Muuta, mitä?

Verkkotyöskentely ei ole mahdollistanut (kansainvälinen nuorisotyö):

- Nuorten tavoittaminen ajasta ja paikasta riippumatta
- Yhteisöllisyys
- Ryhmytyminen
- Työelämätaitojen tukeminen
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Oppimisen tukeminen
- Vaikutusmahdollisuuksien tukeminen
- Uusien kokemusten mahdollistaminen
- Kokemusten jakaminen
- Osallisuuden tukeminen
- Luontokokemukset
- Itsenäistymisen ja kasvun tukeminen
- Arjen ja terveiden elintapojen tukeminen
- Kestävän kehityksen mukaisen toiminnan edistäminen
- Uusien kaverisuhteiden muodostuminen
- Elämyksellisyys
- Muuta, mitä?

9. Millaisia menetelmiä tai välineitä olet käyttänyt tai kokeillut verkossa, jotka olet kokenut toimivaksi kansainvälisessä nuorisotyössä? Perustelut?

10. Oletko käyttänyt tai kokeillut jotain menetelmää tai välineitä verkossa, joka ei ole mielestäsi toiminut käytännössä? Mitä ja miksi?

11. Millaisia tulevaisuuden näkymiä tai kehittymistarpeita koet kansainvälisellä nuorisotyöllä olevan?

12. Heräsikö muita ajatuksia?

13. Minuun saa olla yhteydessä lisäkysymysten tai haastattelun merkeissä

- Kyllä, yhteystietoni:
- Ei